

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů
Katedra obecné zootechniky a etologie

**Plemeno pražský krysařík a jeho chov v České republice
a v zahraničí**
Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc. Ing. Lukáš Jebavý, CSc.

Autor práce: Tereza Fialová

Praha 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Plemeno pražský krysařík a jeho chov v České republice a zahraničí vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

V Praze dne 6. 4. 2012

Poděkování

Za cenné rady a odborné vedení při zpracování děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Lukáši Jebavému, CSc. Také bych chtěla poděkovat oponentce mé práce Ing. Zuzaně Horákové, za rady a informace ohledně chovu i tvorby bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala svému příteli za to, že má naše psy rád a podporuje mě v chovu pražských krysaříků.

SOUHRN

Pražský krysařík je společenské plemeno psa původem z České republiky. Známe je již od 8. století, ale stále se nestalo uznaným plemenem zařazeným do klasifikace FCI. Jeho oblíbenost ale v posledních letech stále stoupá a to nejen kvůli jeho roztomilé velikosti.

Do mezinárodní kynologické organizace FCI jsou zařazena plemena do 10 skupin dle jejich využití, pražský krysařík však patří do neuznaných plemen díky svým nesjednoceným znakům plemene.

Oficiální český klub, který je zastřešen FCI přesto, že plemeno není dosud uznané, je Klub přátel psů pražských krysaříků. Ve světě si pražský krysařík získal místo dalších tolika obdivovatelů, že se rozšířil jeho chov do několika zemí – v Dánsku, Švédsku, Rusku, Německu, Japonsku, Finsku a Norsku mají už dokonce své kluby.

Ráda bych se zmínila především o jejich dosti nejasném původu a historii jejich chovu, kde poukazují hlavně na chovatele, kteří se zasloužili o záchranu tohoto plemene a díky kterým můžeme toto plemeno dnes chovat a rozšiřovat jeho chov i do ostatních států.

Nastíním, jak si pražský krysařík vede na výstavách, jak správně jej vystavovat a hlavně jak prospět u bonitace – zkoušky chovnosti.

Více prostoru ve své práci jsem věnovala barevným rázům a genetice barev u krysaříků, neboť mě tato stránka plemene velmi zajímá. Dále důležitou věcí v chovu je luxace česky a touto problematikou se zde také zabývám.

Zdůrazňuji zde povahu a chování těchto psíků, exteriér a tedy i standard, což souvisí i s péčí o ně samotné. Důležitá je i pasáž o nemocech a vrozených vadách vyskytujících se v chovu. Jsou i jiná specifika tohoto plemene oproti ostatním velkým plemenům v péči např. o dráčky, které se musí pravidelně zastříhovat v péči o uši atd.

Jelikož i já sama vlastním chovatelskou stanicí pražských krysaříků Viola Odorata, ráda bych v každé kapitole komentovala i své vlastní zkušenosti z chovu.

Klíčová slova: pražský krysařík, plemeno, povaha, péče, dědičnost

SUMMARY

Prague Ratter is a companion dog breed from Czech Republic. It is known since 8th century, but it is not still a standard breed placed in classification of FCI. In last few years its popularity is still increasing and not just because of the adorable size. In international organization FCI dog breeds are divided in 10 groups according to their utilization, however Prague Ratter is in the group of unqualified breeds of dogs mainly because of its scattered breed signs.

Czech official club, which belongs to FCI, even though the breed is not yet qualified, is Club of Prague Ratters' friends. Prague Ratter is popular in the world, too. For example – Denmark, Sweden, Russia, Germany, Japan, Finland and Norway – in all these countries dog breeders have they own breeding club.

I would like to mention Prague Ratters' unclear origin and history of its breeding, where I am pointing mainly on dog breeders, who saved this breed and thanks to them we can breed Prague Ratters and enlarge their area also into foreign countries.

I will also describe as successful Prague Ratter is exhibitions, how to exhibit them right and especially how to pass test breeding. In my work I describe more genetics of colors, because I am interested in this topic. Next important thing about breeding Prague Ratters is kneecap luxation. I am pointing on personality a behaving of these dogs, exterior and look standard which is closely connected with daily care.

Another no less important passage is about diseases and congenital defects which appear in breeding often. There are also other specifications in caring, for example care claw.

Because even I myself own a kennel of Prague Ratter Viola Odorata I would like to add my own experiences in every chapter.

Key words: Prague Ratter, breed, character, care, heredity

OBSAH

OBSAH.....	6
1 ÚVOD.....	1
2 CÍL PRÁCE.....	2
3 FCI, NON FCI.....	3
4 CHOV V ČESKÉ REPUBLICE A V ZAHRANIČÍ.....	4
5 HISTORIE PLEMENE.....	5
5.1 Prehistorie.....	5
5.2 Historie.....	6
6 STANDARD.....	8
6.1 Návrh standardu plemene zpracovaný ing. Janem Findejsem.....	8
6.2 Standard dnes.....	12
6.3 Rozdíly mezi návrhem standardu ing. Findejse a mezi dnešním standardem.....	17
6.4 Krysařík s průkazem původu x krysařík chovný.....	18
6.5 Pomocný registr.....	19
7 POVAHA.....	20
8 VÝSTAVY.....	22
9 BONITACE.....	24
10 DĚDIČNOST BAREV U PRAŽSKÉHO KRYSAŘÍKA.....	25
10.1 Zbarvení srsti u plemene pražský krysařík a jeho genetické založení.....	25
Nejvýznamnější roli v dědičnosti zbarvení hrají lokusy A, B, K a E.....	25
10.1.1 Zbarvení černé s pálením.....	25
10.1.2 Zbarvení žluté (plavé).....	26
10.1.3 Zbarvení hnědé s pálením.....	27
10.1.4 Zbarvení červené.....	27
10.1.5 Zbarvení merle.....	28
10.1.6 Zbarvení modrá s pálením, lila.....	28
10.2 Dědičnost zbarvení srsti.....	29
10.2.1 Černá s pálením/žlutá.....	29
10.2.2 Červená x pláštěvé pokrytí.....	30
11 KLOUBNÍ VADA – LUXACE ČEŠKY.....	32
11.1 Popis luxace.....	32
11.1.1 Symptomatologie.....	32
11.1.2 Etiopatogeneze.....	33
11.1.3 Mediální luxace pately.....	33
11.1.4 Diagnostika.....	33
11.1.5 Terapie.....	34
12 PÉČE A CHOV.....	35
12.1 Péče.....	35
12.2 Výživa.....	36
12.3 Výchova.....	37
12.4 Chov.....	37

<u>13 CHOROBY.....</u>	<u>40</u>
<u>14 ZÁVĚR.....</u>	<u>42</u>
<u>15 PŘÍLOHY.....</u>	<u>43</u>
<u> 43</u>	
<u>16 POUŽITÁ LITERATURA:.....</u>	<u>53</u>

1 ÚVOD

Pes se stal tvorem vyvažujícím problémy, které současná doba přináší. V dnešní zcivilizované společnosti, kdy se člověk stále více vzdaluje přírodě, získává podvědomou touhu vytvářet si s přírodou náhradní vazby. Lidé touží navazovat kontakty s živými tvory, a proto si toto místo, díky své věrnosti a oddanosti, získal především pes.

Každý pes je chován proto, aby přinášel lidem užitek. Je schopen nahradit člověka při některých úkonech, jelikož má k jejich splnění lepší schopnosti. Využití psů je mnohostranné a zasahuje do mnoha oborů lidské činnosti. Člověku je pomocníkem při lovu nebo při přehánění stád, zaujímá funkci strážce majetku, svého majitele a dalších domácích zvířat, používá se k přepravě nákladů, jako tažný nebo saňový pes, může být cvičen po použití v ozbrojených složkách či k asistenci hendikepovaným osobám. Nejvíce však mívá funkci společníka člověka. Etologie; Zdeněk Veselovský, Academia Praha 2005, ISBN 80-200-133-8 Je spousta plemen dle FCI skupin, které bych mohla jmenovat, a všechna mají pro člověka nejen užitek, ale také radost ze sdílení společného života. Neméně významnou skupinou jsou plemena neuznaná nebo-li NON FCI, kde se jedná o plemena ve vývoji (Tichá, 2010). Jednomu takovému neuznanému plemeni, které je současně také naším národním plemenem bych ráda věnovala tuto práci – pražskému krysaříkovi. Také ale kvůli tomu, že krysaříka měla už moje babička v roce 1950 a já jsem toto úchvatné plemeno začala chovat před 6 lety.

Pražský krysařík je naším nejstarším národním psím plemenem. Jeho původ je spjat s Českou zemí, odkud pochází. Pro jeho temperamentní povahu, inteligenci, mobilitu a milý zjev si získal příznivce nejen u nás v Čechách, ale i v Japonsku, Švédsku, Švýcarsku, Rakousku, Německu, Americe a mnohde jinde. Ovšem vzhledem k málopočetnosti plemene není jeho chov jednoduchý.

2 CÍL PRÁCE

Cílem bakalářské práce bylo bližší seznámení s plemenem pražský krysařík, jeho chovem v praxi a kompletně zmapovat problematiku dědičných chorob, zbarvení a dalších aspektů souvisejících s chovem plemene, jak v České republice, tak v zahraničí.

3 FCI, NON FCI

FCI (Federation Cynologique Internationale) je mezinárodní kynologická organizace se sídlem v Belgii vznikla roku 1911 a zabývá se kynologií jako takovou a uznává 468 plemen psů, které dělí na 10 skupin dle jejich společných znaků a jejich využití. Federace FCI má 80 členských zemí a zodpovídá za vypracování základních řádů, schvaluje standardy plemen, přiznává tituly mezinárodních šampionů krásy a výkonu. Každé plemeno má pod záštitou určitý stát, který sepisuje jeho standard. Posudky těchto plemen jsou založeny na těchto jejich standardech.¹ Mimo FCI uznaná plemena existují ještě plemena další, plemena neuznaná, která se také označují jako NON FCI. Jedná se o plemena ve vývoji. U nás v Čechách jsou to hlavně plemena pražský krysařík, český strakatý pes, chodský pes a další (Tichá, 2010).

Pražský krysařík dosud není mezinárodně uznaným plemenem, a jak se zdá, na toto uznání a začlenění do skupin FCI si bude muset ještě počkat. Německé organizace by požadovaly uznání tohoto plemene jako německého toy pinče, dalším diskutovaným problémem je počet krevních linií, výška a váha plemene vzhledem k požadavkům FCI na minimální dolní hranici, počet jedinců, rozšíření plemene do dalších evropských států atd. Současně z toho vyplývá, že krysaříky lze vystavovat na mezinárodních výstavách pouze mezi neuznanými plemeny (Karpfová, 1999).

Proč je stále pražský krysařík neuznaný FCI? Současná populace krysaříků není veliká. V roce 1994 – 2003 bylo zapisováno 139 - 168 štěňat. Při průměru 2 štěňat na jeden vrh je to cca 70 - 80 vrhů za kalendářní rok. Jelikož je tedy tak málopočetným plemenem, je zcela jisté, že se pražský krysařík uznání FCI ještě hodně dlouho nedočká.²

¹(ČMKU, 2011: Mezinárodní kynologická federace [online] Publikováno: 27. 12. 2011, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Mezin%C3%A1rodn%C3%AD_kynologick%C3%A1_federace)

² (Dostál et Kopečková, 2009: Co chybí pražskému krysaříkovi k uznání FCI [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-krysarik.cz/index.php?id=91>)

4 CHOV V ČESKÉ REPUBLICE A V ZAHRANIČÍ

Střešní orgán české kynologie je Českomoravská kynologická unie a ta tvoří zastoupení v FCI. Chov u nás v Čechách začal rozkvétat po regeneraci plemene od roku 1980 a v roce 1990 byl založen i klub pražského krysaříka s názvem Klub přátel psů pražských krysaříků. Klub registruje cca 200 členů z českých řad, ale mnoho zahraničních majitelů a obdivovatelů krysaříka, pro které vydává 3x ročně klubový zpravodaj. Několikrát ročně organizuje bonitaci, každoročně také pořádá klubovou výstavu s i bez zadání titulu Klubový vítěz a speciální výstavu s titulem Vítěz speciální výstavy.

Hlavní poradkyní chovu je dnes paní Ing. Zuzana Horáková, jednatelem klubu je paní Ing. Ivana Krčková, předsedou paní Kateřina Beranová a místopředsedou paní Bc. Helena Janková. Dále významnou funkcí v klubu jsou poradci chovu, kterých je několik (vždy na určitý region v rámci ČR) a každý chovatel si může vybrat z těchto poradců buď dle místa bydliště, nebo dle vlastního uvážení, jakého poradce si na kontrolu svého vrhu pozve.

Osobně jsem měla tu čest podílet se na tvorbě klubového zpravodaje a musím říci, že to bylo období, kdy klubový zpravodaj měl rád, smysl a pestrý a zajímavý obsah.

Ve světě má pražský krysařík zastoupení již také velké, v Dánsku, Švédsku, Rusku, Německu, Japonsku, Finsku a Norsku mají už dokonce své kluby. Chov je dále rozšířen také do Švýcarska, USA, Rakouska, Belgie, Maďarska, Slovinska, Polska, Slovenska, Ukrajiny, Litva i Lotyšska, Nizozemí

19. 8. 2010 byla v ČR registrována Mezinárodní asociace Pražských krysaříků. Touto cestou se jistělepší mezinárodní spolupráce chovatelů plemene, které si u nás i ve světě získává stále větší popularitu.³

³(Tichá V., 2009: Založení Mezinárodní asociace pražských krysaříků (IAPK) [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-krysarik.cz/index.php?id=31>)

5 HISTORIE PLEMENE

5.1 Prehistorie

Zmínky o tomto nejmenším plemeni spadají do nejstarších písemných pramenů naší národní historie. Chov těchto miniaturních psů byl v českých zemích tradiční zejména k chytání krysy a jiných hlodavců, proto se ještě dnes setkáváme s často užívaným názvem ratlík, který je odvozen od německého slova „die Ratte“ – krysa.⁴ V době, kdy již byla známa kanalizace a vyšší stupeň osobní hygieny, se z nich stali mazlíčci městských obyvatel. Na venkovech však stále plnili svou původní funkci – chytali hlodavce a oznamovali příchozí (Kholová, 1999).

Nelze určit z jaké části Evropy či Asie pražský krysařík pocházel a jak vypadal. Nejspíše mu byl nejvíce podobný malý psík, kterého obdržel Karel Veliký jako smírčí dar. V té době byl dnešní pražský krysařík spíše kříženec pravověrného krysaříka a trpasličího pinče. Svou kulatou lebkou, špičatým čenichem a zřejmě dalšími znaky se velmi podobal dnešním špicům.⁵

Citace nacházíme hlavně v kronikách a historických materiálech. Krysaříci jsou mimo zmínek v kronikách zachyceni na obrazech pražského královského a císařského dvora a na obrazech Rožmberků a lázeňských hostů v Karlových Varech, dále na obrazech vídeňského a toskánského dvora Habsburků. Problémem zde zůstává ovšem změna barev – krysaříci jsou téměř všichni černí s pálením, ale při pohledu do historie působí spíše černí.

V díle Historie Francie od dějepisce Juliuse Micheleta se píše o třech ratlících českého původu, které jako symbol věrnosti a oddanosti věnoval Karel IV. Karlu V. při své návštěvě Francie roku 1377. I krále Václava IV. na Hradčanech doprovázel jeho ratlík.

Dokladem o chovu miniaturních psíků v českých zemích jsou články z období před i mezi oběma světovými válkami (Fuks, 1903). Před druhou světovou válkou se o zakrslém ratlíkovi

⁴(Igor Hroznata Adamovič, 2009: Historie. [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=2>)

⁵ (Igor Hroznata Adamovič, 2009: Historie. [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=2>)

zmiňovali tehdy známí kynologové a kynologičtí publicisté Otakar Karlík a Theodor Rotter, kteří si všimli na výstavách v kruhu trpasličích pinčů právě pražských krysaříků, kteří byli vyřazováni pro malou výšku a kulatou hlavu. Tito dva kynologové se poté roku 1922 snažili o ustálení plemene krysaříka tím, že vybrali 15 fen a 9 psů, které pářili mezi sebou. V roce 1926 tak mohli na výstavě předvést 64 krysaříků, uznány byly všechny barvy (objevovali se především jedinci černí s pálením, ale i strakatí), hmotností v té době byli krysaříci rozdílní od 1 do 4 kg. V roce 1930, kdy začal vycházet časopis Pes – kynologický věstník Československého svazu kynologického, se na jeho stránkách objevuje pražský – tehdy český – krysařík (Kholová, 1999).

5.2 Historie

Pražský krysařík (přezdíváný bonsaj dobrmana) je starobylé české plemeno. Po 2. světové válce však téměř vymizel, protože postupně splynul s malými německými pinči. Zásluhou několika českých kynologů toto plemeno opět „vstalo z popela“ (Anonym, 2005).

O krysaříkovi se zmiňuje i zakladatel a první předseda Kynologické jednoty v Praze pan Emil Knapp. V roce 1960 se začala opět skupina kynologů z Klubu malých plemen psů zabývat regenerací plemene – od svého záměru upustila, proč však nikdo neví.

Další pokus o regeneraci krysaříka proběhl roku 1979, kdy Ústřední odborná komise chovatelů psů vytvořila zásady na znovu vytvoření tohoto plemene.⁶ První chovatelkou pražských krysaříků byla paní Ludmila Ondroušková, ta předvedla na výstavě první charakteristické krysaříky. První vrh se narodil dne 12. 9. 1982 v chovatelské stanici Odkaz středověku paní Libuši Ondrouškové. Hledáním a usilovným pátráním po jedincích se stanovenými parametry vedlo k dalším odchovům, tím se získávaly nové krevní linie. Nestandardní štěňata byla vyřazována a do chovu dále pokračovala pouze ta se stanovenými parametry. Ustálení plemenných znaků nebylo jednoduché, ale přesnou selekcí na bonitacích se dle přibývajících generací snižoval výskyt jedinců neodpovídajících stanovenému standardu.

⁶ (Igor Hroznata Adamovič, 2009: Historie. [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=2>)

Rok 1980 představuje pro pražského krysaříka rok zlomu, kdy se návrhu na posílení plemen ujal pan ing. Jan Findejs. Navrhl dvě plemena, malé plemeno pražského krysaříka a plemeno středního rázu chodského psa (Kholová, 1999).

Je třeba si uvědomit, že ing. Janu Findejsi vděčíme za pražské krysaříky, a že se zasloužil o to, že toto naše nejmenší národní plemeno dnes chováme v takové kvalitě.

Roku 1990 si chovatelé, majitelé a obdivovatelé pražského krysaříka založili samostatný klub, v kterém byl stanoven další způsob šlechtění. Bonitace v letech 1992-1994 potvrdily správný postup ustálení znaků (Kholová, 1999).

Pražský krysařík se v té době stal vyhledávaným oblíbeným plemenem se stále stoupající popularitou (Smrčková, 2011).

Viz příloha obrázek č.1

Svou historii má pražský krysařík i v naší rodině. Pražského krysaříka, či-li tehdy ratlíka, měla už moje babička ve svých 17 letech tedy v roce 1952. V té době měl krysařík i pouze černou barvu. Další etapou chovu krysaříků u nás bylo vytvoření mé chovné stanice a počátek krysaříčí éry v mém životě byl na světě. Fotky krysaříka jménem Rafík, který byl miláčkem mé babičky, bych ráda použila pro mou práci. Zde je možné vidět podobu ratlíka před více než 50 lety.

Viz příloha obrázek č.2

6 STANDARD

6.1 Návrh standardu plemene zpracovaný ing. Janem Findejsem

Pražský krysařík

FCI skupina 2

Sekce 1

ZEMĚ PŮVODU:	Česká republika
CELKOVÝ VZHLED:	Malý psík celkového výrazu zakrslého neexistujícího toy pinče. Je krátkosrstý, zbarvení černé s pálením a žluté. Jeho maximální výška je o 3 cm nižší než minimální výška trpasličího pinče.
CHARAKTERISTIKA:	Malý trpasličí psík, velmi životaschopný, čilý, temperamentní. Jeho hbitost je obdivuhodná. Vyniká výborným čichem, láskou ke svému pánu a značnou ostražitostí. Při běhu je velice rychlý a obratný.
VELIKOST:	Maximální výška psa i feny v kohoutku je 22 cm (+1cm). Minimální 18 (-1cm). Upřednostňuje se výška do 22 cm.
HMOTNOST:	Přibližně 2 kg, což je ideální hmotnost
OSRSTĚNÍ:	Krátká, lesklá srst přiléhající k tělu, kryjící dokonale kůži, bez lysých míst. Na hlavě je obvykle srst řidší a kratší než na těle.
ZBARVENÍ:	a) černé se sytými žlutými znaky (black and tan). Žluté znaky nad očima, na lících, hrudi, případně spodní části krku, spodní části končetin a kolem řitního otvoru pod ocasem. Čím jsou znaky tmavší (tříslové), tím lepší. Bílé znaky nežádoucí. b) plavá. Bílé znaky se mohou vyskytovat na prsou, bradě, tlapkách a nebylo by správné vyřazovat z chovu jedince s malým bílým znakem na prsou, má-li některé vynikající vlastnosti, je však třeba dbát na to, aby druhý z rodičů byl bez sebemenších bílých znaků a nepocházel z rodičů, z nichž jeden tento bílý znak nesl. Jedinci

s bílým límcem, lysinou na hlavě, bílým břichem, bílou částí ocasu nemohou být do chovu puštěni.

HLAVA A LEBKA: Celkový výraz hlavy je ušlechtilý, pravidelný a symetrický. Hlava je hruškového tvaru. Lebeční partie je zakulacená, takže nikde není rovnoběžná s nosním hřbetem. Týlní kost je vyznačena. Líce jsou pevné, znatelné a poněkud vystouplé, výrazné. Kůže na lebce je bez záhybů a je porostlá krátkou a jemnou srstí. Stop je výrazný se znatelným čelním žlábkem. Pysky jsou přiléhavé, pevné a mají uzavřené koutky. Horní pysky lehce překrývají pysky spodní a tvoří uzavřenou čelistní partii.

NOS: Dobře vyvinutý čenich směřuje v přední části kolmo k zemi, v horní části vytváří tupý klín. Je zbarven černě. Zesvětlení v přední ploše se připouští, pokud nezasahuje celou plochu nosu. U žlutého rázu může být zesvětlený, masového zbarvení. Nosní hřbet je rovný a tvoří minimálně 1/3 celkové délky hlavy. K čenichu se zužuje. Po obou stranách hlavy je přechod nosní partie k lebeční partii souměrný a plynulý. Čelisti jsou pevné a sbíhají se k čenichu.

OČI: Kulaté, tmavé, čím tmavší, tím lepší, střední velikosti, znatelně vystouplé, dosti vzdálené od sebe. Víčka jsou přilehlá, takže není vidět spojivka.

UŠI: Dlouhé, na konci zaoblené uši ve tvaru V jsou pevně nasazené v zadní části hlavy. Jsou vztyčené nebo poloklopené. Přednost mají uši vztyčené. Měkké uši položené na hlavě jsou hrubou vadou.

SKUS: Čistě bílé zuby v nůžkovém skusu. Předností je plnochrupost.

Pražskému krysaříkovi dost často zůstává mléčný špičák zaklíněný v dásni mezi špičákem trvalým a dalším trvalým zubem (většinou prvním zubem třenovým). Trvalé špičáky vyrůstají PK někdy až v šestém či sedmém měsíci věku. V té době bývají již během mléčného špičáku vyměněny ostatní

mléčné zuby za druhé (trvalé). Aby nedošlo k deformaci správné sevření čelisti, je nutné nechat mléčný špičák odborně odstranit.

KRK: Suchý, naprosto bez laloku, ušlechtilé klenutý, dostatečně dlouhý, ve správném souladu k tělu.

HRUDNÍ KONČETINY: Lopatka šikmo položená, lokty dobře přiléhají k nejnižší části hrudního koše, jsou usazeny dosti vysoko a směřují rovnoběžně k zádi. Celá končetina je lehce elastická, dobře osvalená, kolmá a rovná.

Poměr hloubky hrudníku ke kohoutkové výšce činí 1:0,45 (0,50), což znamená, že spodní část hrudníku má dosahovat k lokti. Nežádoucí je příliš mělký hrudník. V tom případě dochází i k vybočování lokte, a tím ke sbíhavému postoji spodní části hrudních končetin.

TRUP: Hřbet krátký, rovný, pevný. Bedra krátká, pevně navazující na hřbet, plynule přecházející k ocasu. Hrudník mírně široký se zaoblenými žebry. V průřezu je oválný. Dosahuje minimálně po loketní kloub. Jeho hloubka je alespoň 45% celkové výšky v kohoutku. Předhrudí vyvinuté, zaoblené a dosti prostorné. Břicho vtažené, mezi břichem a bederní krajinou je jasně zřetelný přechod do vražené slabiny.

PÁNEVNÍ KONČETINY: Stehno široké s dobře vyvinutými svaly, kolenní klouby jsou dobře zaoblené a pevné. Hlezno je nepřilíš vysoké, vždy pevné. Postavení pánevních končetin je pevné, pohyb vydatný a pružný.

TLAPKY: Kulaté, uzavřené, krátké, pevné s klenutými prsty (tzn. kočičí). Drápy tmavé, polštářky pevné a tuhé.

OCAS: Kupírovaný, vysoko nasazený, šikmo vzhůru nesený.

POHYB: Pohyb obou párů končetin je vydatný, rovnoběžný, pružný, lehký a hbitý. Tlapky se při pohybu nesmějí otírat o zem (tzn. šouravý pohyb)

Mechanika pohybu pražského krysaříka je součástí posudku exteriéru. V klusu i kroku se vyžaduje pohyb plynulý, souladný a vykazující pevnost celé hřbetní části páteře při správném držení hlavy a krku (optimálně je 45°). Posun nohou při běhu musí vykazovat plný záběr. Impulz pohybu vychází z pánevních končetin. Pomocí beder a hřbetu je přenášen na končetiny hrudní, které podepírají tělo a zabezpečují jeho posun vpřed. Hladký pohyb vpřed podporuje poměr kohoutkové výšky psa a šikmé délky jeho těla a dobré osvalení končetin, beder a pevnost hřbetu. Nezanedbatelný pro správný pohyb je i vzájemný poměr délek kostí končetin a správné úhlední kloubů. Vytrvalost a neúnavnost mimo již označené vlastnosti podporuje i dobře nesený krk. Krk nesený vodorovně ztěžuje dopad přední části těla a krok je těžkopádný, vysoko nesený krk (nad 45°) působí krácení kroku a vysokou kadenci předních končetin.

VADY: rozhozený skus: chudozubost (chybějí dva premoláry P1, kterýkoliv P2-P4, jeden moláru M1,M2 nebo jeden řezáku)
výška 23 cm
mírně klenutý hřbet a bedra
záhyby kůže na hlavě
malá holá místa na kůži
měkčí hřbet
rozšířené žluté znaky na hlavě
vybočené tlapky

HRUBÉ VADY: výška nad 23 cm
spodní výška pod 16 cm
ztráta obou premolárů P1, dvou molárů M1-M2, případně ztráta obou P1 a jednoho M1-M2, ztráta jednoho řezáku
klešťový skus
značně klenutý hřbet a bedra
větší bílá skvrna na hrudi (nad 1 cm²)

VYŘAZUJÍCÍ VADY: výška nad 24 cm a pod 16 cm
jablkovitý tvar hlavy (tj. nosní partie nedosahuje 1/3 celkové délky hlavy)
ztráta více než tří zubů P2-P4 včetně M1, M2, ztráta dvou řezáků
velká bílá skvrna na hrudi
silně klenutý hřbet a bedra
ucho položené těsně k hlavě
vadný skus
kryptorchismus
monarchismus
jiné zbarvení než černé s pálením a žluté
zbarvení větší části hlavy žlutě
tzv. smččí zbarvení – červené (Findejs, 1999)

6.2 Standard dnes

ZEMĚ PŮVODU: Česká republika.
DATUM PUBLIKACE PLATNÉHO PŮVODNÍHO STANDARDU: 12. října. 1980
POUŽITÍ: Společenské plemeno
KLASIFIKACE F.C.I. : Po jeho mezinárodním uznání: skupina 9 - společenská plemena
Sekce: 12 krysařici
Bez pracovní zkoušky
CELKOVÝ VZHLED: Malý hladkosrstý pes, téměř kvadratické, kompaktní tělesné stavby. Vzdor svému malému vzrůstu dobře pohyblivý a vytrvalý. Dobrý pohlavní výraz psa i feny.
CHOVÁNÍ A POVAHA: Je jemný, mazlivý a velmi zvědavý. Při běhu je velice rychlý, obratný a neúnavný. Ke svému majiteli a členům rodiny je přátelský a přítulný. K cizím lidem je nedůvěřivý a rezervovaný. Hodí se do každé rodiny, která ocení jeho přirozenou eleganci a milou povahu.
DŮLEŽITÉ PROPORCE: Kohoutková výška k délce těla 1:1,05 – u feny může být delší
Hloubka hrudníku tvoří 45-50 % kohoutkové výšky
Šířka lebky k délce lebky 1:1 až 1,03

Délka nosního hřbetu činí 1/3 – 1/2 délky hlavy

Tyto míry a proporce je třeba chápat jako optimální směrné hodnoty, důležitý je vždy celkový vzhled psa.

HLAVA:

Hlava je hruškovitého tvaru.

MOZKOVNA:

Mozkovna je zakulacená se znatelným čelním žlábkem, týlní kost vyznačená. Oči jsou umístěny daleko od sebe. Kůže na lebce je hladká, bez záhybů. Stop je výrazný.

OBLIČEJOVÁ ČÁST:

Nosní houba: je plně pigmentovaná. Barva a sytost pigmentu odpovídá základnímu zbarvení srsti

Pysky: Pysky jsou přiléhavé, pevné a mají uzavřené koutky. Okraje pysků jsou v celém rozsahu pigmentované. Pigment odpovídá základnímu zbarvení srsti.

Čelisti / Chrup: Obě čelisti jsou souměrně vyvinuté a sbíhají se k čenichu. Zuby vykazují nůžkový skus. Předností je plnochrupost.

Oči: Oči jsou tmavé, odpovídající základnímu zbarvení srsti. Jsou střední velikosti, kulaté, mírně vystouplé, dosti vzdálené od sebe. Víčka jsou přilehlá a dobře pigmentovaná.

Uši: Uši jsou na zadní části lebky vysoko a poměrně široce nasazené, trojúhelníkového tvaru, pevné, přirozeně vztyčené, nebo mírně sklopené, což se toleruje, ale je nežádoucí. Nejsou nesený kolmo ale v mírném úhlu do stran odchýlené.

KRK: Je suchý, bez volné kůže, ušlechtilé klenutý, dostatečně dlouhý, ve správném souladu s tělem a hlavou.

TĚLO: Horní linie: Je pevná a rovná.

Kohoutek: Je nevýrazný.

Hřbet: Krátký, rovný, pevný.

Bedra: Krátká, pevně navazující na hřbet, plynule přecházející k zádi.

Zád': Zád' je mírně skloněná, dostatečně dlouhá. Hrudník: Ne příliš široký, v průřezu oválný. Dosahuje 45 – 50 % kohoutkové výšky

Spodní linie a břicho: Břicho je mírně vtažené, mezi břichem a bederní krajinou je jasně zřetelný přechod do vtažené slabiny.

PRUT: Je nasazený v rovině hřbetu, kupírovaný nebo nekupírovaný, který dosahuje nejvýše k hlezňům. U kořene je silný a ke špičce se zužuje. Je rovný nebo od poloviny mírně ohnutý směrem vzhůru. Při pohybu je nesený výše, až v polokruhu nad hřbetem stočený.

KONČETINY:

a) hrudní končetiny

Celkově: Při pohledu zepředu rovné a souběžné, ne příliš široce postavené.

Lopatky: Dobře osvalené, ke hrudníku pevně přiléhající. Tvoří s ramenem ne příliš tupý úhel.

Lokty: Dobře přiléhající, ani vybočené ani vtočené.

Předloktí: přiměřeně silné, rovné.

Nadprstí: Při pohledu zepředu přímé jako plynulé pokračování předloktí. Při pohledu ze strany mírně skloněné, pevné.

Přední tlapky: Jsou zaoblené, kulaté, tvořené krátkými k sobě dobře přiléhajícími vyklenutými prsty. Drápy jsou tmavé.

b) pánevní končetiny

Celkově: dobře osvalené, při pohledu ze strany v kloubu kolenním a hleznu dobře zaúhlené. Při pohledu zezadu je postavení ne příliš široké, rovné a souběžné.

Zadní tlapky jsou stejné jako přední, ale mohou být poněkud delší.

POHYB:

Pohyb obou párů končetin je vydatný, rovnoběžný, pružný, lehký a hbitý. Tlapky se při pohybu nesmějí otírat o zem (tzv. šouravý pohyb). Tlapky zadních končetin při pohybu plně došlapují do stopy hrudních končetin.

KŮŽE: Je dostatečně silná, pevná a pružná. Pevně přiléhá k tělu. Pigmentace kůže odpovídá zbarvení srsti.

OSRSTĚNÍ:

TYP SRSTI:

1) Krátká, lesklá, přiléhavá, hustá bez lysých míst. Na hlavě je srst obvykle řidší a kratší než na těle.

2) Polodlouhá s praporce delšími než srst těla na uších, končetinách, ocase, mírně otevřená na hrudi.

ZBARVENÍ SRSTI:

Černá se znaky, hnědá se znaky a další zesvětlené varianty sestupnou řadou až k žluté recesivně založené barvě včetně merle zbarvení těchto variant a červená. Pálení u barev se znaky je červené – syté, nejžádanější je tmavočervené, ostře ohraničené. Vyskytuje se nad očima, na tvářích, pod krkem, na záprstí předních tlap, na tlapách, na vnitřní straně zadních běhů a pod kořenem ocasu; na předhrudí tvoří dva stejnoměrné, navzájem oddělené trojúhelníky. Barevné rázy odlišné od černé s pálením se liší dle genetického založení základní barvou srsti, nosní houby, kožních derivátů, sytostí pigmentu oka a znaků. Obecně platí, že sytější pigmentace v rámci dané barvy je předností.

VÝŠKA A HMOTNOST:

Výška: optimální výška je 20 cm až 23 cm.

Hmotnost: optimální hmotnost je cca 2,60 kg.

NEDOSTATKY:

Každou odchylku od výše uvedeného znění standardu je nutno považovat za nedostatek, jehož hodnocení by mělo být v přesném poměru ke stupni odchylky od standardu a eventuelní možnosti nepříznivého ovlivňování zdravotního stavu nebo chování psa. (I to je součástí standardu a musí se hodnotit).
úzkou nebo málo klenutou lebku
nepravidelné uložení zubů, klešťový skus
mírně klenutý hřbet a bedra, měkký hřbet
mírně vybočené nebo vbočené tlapky
více rozšířené žluté znaky na hlavě, břichu a žlutá prokvetlost,
nedělený hrudní znak

pigmentace horního pysku neodpovídá základnímu zbarvení srsti
větší bílá skvrna na hrudi (nad 1cm), ojedinělé bílé tečky na prstech
černá prokvetlost u červené pláštěvé
ocas trvale stočený, nebo pevně k hřbetu či na jednu stranu přiléhající, nízko nesený
delší tělesný rámec spojený s kratšími končetinami
depigmentace nosní houby

VYLUČUJÍCÍ VADY:

fontanela
jablkovitý tvar hlavy, tj. nosní partie nedosahuje 1/3 celkové délky hlavy
modré nebo dravčí oko
předkus nebo podkus
ucho přiložené těsně k hlavě
silně klenutý hřbet a bedra
lysivost kdekoliv na těle
ztráta více než 4 zubů (mimo P1 a M3), ztráta dvou a více řezáků
chybí znaky pálení na hlavě u jedinců s pálením
rozsáhlý bílý znak na hrudi (nad 2cm²) a bílé znaky na končetinách
rozsáhlá černá prokvetlost tlumící základní barvu u červené s pálením
extrémní bázlivost
agresivita
kohoutková výška pod 18 cm

Poznámka: Psi musejí mít obě normálně vyvinutá varlata, úplně sestouplá v šourku.⁷

⁷

(Standard pražského krysaříka, 1980. [online] Publikováno: 2009 [cit. 2010-11-1]. Dostupné

z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=3>)

6.3 Rozdíly mezi návrhem standardu ing. Findejse a mezi dnešním standardem

V návrhu na standard zpracovaným p. Findejsem zveřejněným 2004 je doporučená výška 22 cm (+1cm), minimální 18 cm (-1cm). V dnešním schváleném standardu plemene je výška optimální 20 – 23 cm, minimální výška 18 cm zůstává stejná.

Hmotnost ideální dle p. Findejse je 2 kg, dnešní standard nám říká 2,6 kg, ale samozřejmě záleží na konstituci jedince.

Pokrok se stal především v barevných variantách. Pan inženýr Findejs ve svém návrhu na standard uvádí dva základní a v té době nejvíce rozšířené barevné rázy – černou s pálením a žlutou. Dnešní standard ovšem vyjmenoval i nové barvy hnědou s pálením a její zesvětlené varianty, červenou a nejzajímavější a dnes velmi oblíbenou avšak velmi vzácnou je barva merle. Uznávané barevné rázy jsou dnes tedy uvedené ve standardu plemene pražského krysaříka černá s pálením, žlutá, hnědá s pálením a její zesvětlené varianty, červená a merle.

Další změnou je ocas. Prut dle p. Findejse má být kupírovaný, dnes se ještě povoluje kupírovaný, ale většina krysaříků se dnes potká s nekupírovaným ocasem (Findejs, 1999).

Pan Findejs navrhl jako vyřazující vadu výšku nad 24 cm, ve standardu se nepíše maximální povolená výška, jelikož se přihlíží i ke konstituci a postavě jedince, ale neměla by přesahovat 25 cm. Minimální výška 18 cm v kohoutku se určilo ve standardu, dříve v návrhu dokonce minimální výška 16 cm.

Nejvíce si všímáme rozdílů ve ztrátě zubů. U pražských krysaříků je veliký problém chudozubost. Plnochrupost je velmi málo vídána. Dle p. Findejse vyčteme velmi úzký výčet zubů, které mohou chybět, avšak podle dnešního schváleného standardu mohou chybět P1 a M3, smí chybět dokonce i jeden řezák, vylučující vadou dnes tedy je ztráta dvou a více řezáků a ztráta více jak 4 zubů (kromě P1 a M3).

Vylučující vadou také jak dle p. Findejse tak dle dnešního standardu je bílá skvrna (ve standardu specifikovaná jako 2x2 cm).

Právě pan Findejs přistoupil k regeneraci tohoto plemene. Regenerace započala v roce 1984, kdy byly v kynologickém tisku zveřejněny obrázky tohoto psa s výzvou pro eventuální majitele ke spolupráci. První vrh se narodil v roce 1985 a v roce 1987 se skupina prvních

chodských psů představila na výstavě v Brně, kde se setkala s velkým zájmem veřejnosti. Pan Findjes se zasloužil o znovuzrození a regeneraci pražského krysaříka. Na vzniku standardu spolupracoval s uznávaným kynologem panem Františkem Horákem z Klánovic.⁸

Pane inženýre Jane Findejsi, děkujeme Vám za znovuvytvoření pražského krysaříka, který je tím nejlepším přítelem a úžasným psím rodinným příslušníkem, který obohatil a bude obohacovat naše životy.

6.4 Krysařík s průkazem původu x krysařík chovný

Průkaz původu psa je doklad o původu, který by se dal přirovnat k podrobnějšímu rodnému listu. Obsahuje údaje o daném jedinci (plemeno, jméno, chovatelskou stanicí, datum vrhu, barvu, číslo zápisu, chovatele, majitele, přehled jeho předků (rodokmen) a rubriky pro zaznamenávání výsledků výstav, zkoušek, bonitací a prostor pro veterinární popřípadě i chovatelské záznamy.

Rodokmen uvádí předky psa po čtyři generace.

Číslo zápisu je pro každého psa jedinečné a v podstatě říká, o kolikátého jedince daného plemene zapsaného do naší plemenné knihy se jedná.

Chovatelská stanice je název určitého chovu, musí být oficiálně registrovaná a chráněná. Jméno psa začíná písmenem z abecedy dle pořadí a počtu vrhů, chovatel tedy od prvního vrhu (začíná tedy písmenem A) dává jména dle písmen abecedy.

Plemenná kniha je databáze, kam se zapisují všechna štěňata narozená u nás a importovaní jedinci s průkazem původu.

Identifikační označení psa může být buď tetování, nebo čipování. U pražských krysaříků ještě stále převládá tetování do podkolenní řasy, já jsem všechny své vrhy vždy čipovala, jelikož můj názor je, že čip je z hlediska praktičnosti i bolestivosti lepší a šetrnější.

Registr je součástí řádné plemenné knihy ČMKU. Při plemenné knize ČMKU existují 3 druhy registru:

1. pomocný

⁸ (Kopečková E., 2009: Kdo to byl Ing. Jan Findejs [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=104>)

2. zvláštní

3. národní

Viz příloha obrázek č. 3

6.5 Pomocný registr

Průkaz P Reg je vystaven pouze na základě písemné žádosti příslušného chovatelského klubu. K ní je nutno doložit dva originály výstavních posudků od dvou mezinárodních rozhodčích s oceněním nejméně „velmi dobrá“. Kopii této žádosti poskytnete klub majiteli dotyčného psa pro účely přihlašování na výstavu k získání uvedených posudků. Výstavní posudky musí být vypracovány na formulářích, které žadateli poskytne ČMKU.

Veškeré výjimky podléhají schválení Komise pro chov a zdraví ČMKU a Rady plemenných knih ČMKU.

Pro jedince v pomocném registru je pověřeným pracovníkem plemenné knihy vystavena registrační karta (průkaz P Reg), kde smí být uvedeno pouze jméno, plemeno, datum narození, eventuelně barva a typ srsti. Jména předků se neuvádějí, i když jsou známa, stejně jako chovatel. Je možno vystavit též přílohu pro výstavu.

Do pomocného registru se zapisují:

- a) Jedinci importovaní z nečlenských zemí nebo nečlenských organizací FCI, pokud tato země není zemí jejich původu (např. pudl z Vietnamu apod.).
- b) Jedinci bez PP.

Zápis se provádí ve zvláštní řadě čísel, jediné pro celou ČR a pro všechna plemena v P Reg.

Jedinci zapsaní v pomocném registru smí být v chovu spojováni výhradně s partnery zapsanými v řádném rejstříku (FCI) plemenné knihy ČMKU, pokud nejde o národní plemeno (N Reg). U pražských krysaříků se pomocný registr využívá kvůli problematice málopočetnosti plemene (ČMKU, 2008).

Chtěla jsem tuto problematiku ve své práci nastínit, jelikož moje první chovná fena Meggie, na které jsem svou chovatelskou stanici založila, je právě jedincem zařazeným v pomocném registru. Myslím si, že P Reg je dobrá věc pouze tehdy, když se do pomocného registru zařadí jen ta zvířata, která jsou opravdu výjimečná, zdravá, s pěkným exteriérem.

Viz příloha obrázků č. 4

7 POVAHA

Život se psem je příležitost k pochopení psí povahy. Nejlepším způsobem jak proniknout do psí duše je soužití s více psy. V psí společnosti se pes projevuje jinak než mezi lidmi.

Agresivní a kousavý pes velikosti jako pražský krysařík je nebezpečný právě svou velikostí – zajímají se o něj děti, pro svou nepatrnost nezbuzuje respekt, je ochoten napadat ostatní psy. Jinak je to rozený výstavní pes, rád se předvádí a na obdiv vystavuje své klady. Krysařík v postavení subdominantního psa miluje všechny členy rodiny a s radostí využívá všech výhod, které mu poskytují. Pes submisivní nikdy netouží po vyšším postavení ve smečce, proto tento typ krysaříka je nejpůvabnější, do konce života působí dojmem štěněte, je rozkošnický a lehkomyšlný (má sklon k tloustnutí), nevyvolává konflikty a štěkáním neobtěžuje, ve výstavním kruhu většinou předvede všechny své nedostatky. Celým svým chováním však vyvolává pocit pohody a spokojenosti. Ať už je psík dominantní či submisivní, musí v rodině platit jedno: vždy a za každých okolností musí být vůdcem a pánem nad situací člověk. Ten musí rozhodovat, trestat či odměňovat. Pokud jsou v rodině dva psíci rozdílného pohlaví, je vztah mezi nimi harmonický. Při hárání feny však nastanou problémy s ohlídáním nežádoucího nakrytí. Harmonicky působí i dvojice psů, z nichž jeden je dominantní a druhý submisivní či subdominantní, anebo oba jsou submisivní či subdominantní. Dva dominantní psi v rodině mohou způsobit řadu nepříjemností, nebude-li je jejich vůdce (člověk) držet zkrátka. Na krysaříky je třeba v okamžiku, kdy se chystá k roztržce, silně křiknout a okamžitě je navést na místo. Dojde-li, a stává se to výjimečně, k tomu, že se nepodaří zabránit konfliktu již v jeho rituální fázi, pak dotyk lidské ruky psi považují za podporu. Zde musí zasáhnout trest – plácnutí novinami obou současně, silný zvukový signál atd. I když krysaříci spí velmi rádi pohromadě, každý by měl mít svůj vlastní pelíšek. Obecně platí, že konflikty fen jsou tvrdší. Psu stačí jeho lidská smečka, ale pes, jemuž život zpestří druhý, je jiný.

Výrazové prostředky mezipsí komunikace jsou to právě, co je pro člověka ohromující a obdivuhodné (Karpfová, 1999).

Krysařík je velmi čilý a temperamentní, jemný, mazlivý a zvědavý. Vyniká svou ostražitostí, výborným čichem, při běhu je rychlý, obratný a neúnavný. Mívá vynikající skokanské dispozice. V neposlední řadě bývá i velmi vytrvalý.

Pokud se jedná o hlasové projevy, jsou krysařici pejskové s nízkým prahem dráždivosti, kteří se snadno rozčílí a cítí potřebu vše komentovat štěkotem.⁹ Jeho křehkost, něžnost a bezbrannost vás donutí držet nad ním ochrannou ruku a přilnout k němu v míře, kterou byste sami od sebe neočekávali a kterou možná sami sebe překvapíte.

Malý, ale šikovný pražský krysařík. Tito miniaturní psíci, kteří vypadají „směšně“, ale v jejich malém tělíčku sídlí velký duch. Jsou to psi s napoleonským komplexem a sebezničující odvahou. K člověku zastávají postoj Já pán – ty pán, ale též oplývají velkou láskou ke svému pánu. Ke svému majiteli a rodině jsou přátelští a přítulní, ale k cizím lidem jsou nedůvěřiví a rezervovaní (Anonym, 2005).

⁹ (Standard pražského krysaříka, 1980. [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=3>)

8 VÝSTAVY

Pražský krysařík je neuznané plemeno FCI, proto ho na mezinárodní výstavě můžeme vidět vystavovat pouze pod plemeny neuznanými. Krysaříka tedy můžeme vystavit na výstavě národní, oblastní (krajské), speciální, klubové a všude tam, kde jsou posuzována neuznaná plemena. Výjimku tvoří SR, kam mohou krysaříci na mezinárodní výstavy (Karpfová, 1999).

Požadavky na vystavovaného psa jsou předvádění v kruhu, výstavní postoj, kontrolu chrupu a eventuálně měření kohoutkové výšky. Pes by se měl chovat slušně, neagresivně, nesmí napadat psy v kruhu, vystavovatele ani rozhodčího. Bázlivost je též nevyhovující (Tichá, 2010).

Po posouzení dostane pes posudkový list se svým jménem a popisem předností, popřípadě nedostatků, v porovnání se standardem plemene při předvedení statickém (v postoji) a dynamickém (v pohybu). V závěru je ohodnocena úroveň předvedení a povaha psa. Každý pes je ohodnocený známkou popřípadě dalšími tituly podle výstavních řádů (Karpfová, 1999).

V současné době se u nás v České republice konají mezinárodní výstavy v Brně, Praze, Českých Budějovicích, Litoměřicích a v Mladé Boleslavi (Procházka, 2005).

Klub přátel psů pražských krysaříků organizuje klubové výstavy většinou ve větších prostorách, jelikož klubová výstava bývá chovateli a majiteli krysaříků nejnavštěvovanější. Klubové výstavy se průměrně zúčastní 80 – 100 vystavovaných jedinců. V minulých letech se tyto výstavy konaly v Milovicích v Podkrkonoší, dnes většinou v Řásné.

Na výstavách jsou psi zařazeni do tříd:

- třída dorostu (6-9 měsíců) s hodnocením velmi nadějný a nadějný (bez pořadí a titulu)
- třída mladých (9 – 18 měsíců)
- třída otevřená (od 15 měsíců) bez ohledu na předchozí ocenění
- třída vítězů (od 15 měsíců s titulem národního šampiona, národního či klubového vítěze)
- třída šampionů (od 15 měsíců s titulem národního šampiona)

- třída veteránů (od 9 let)

Ve třídách mladých a v dospělých kategoriích se udělují ocenění: výborný, velmi dobrý, dobrý, dostatečný, vadný.

V každé této třídě se stanovuje pořadí: výborný I, II, II, IV; k ocenění výborný I může být udělen titul CAC a výborný II titul reserve CAC.

Další ocenění: vítěz třídy, oblastní vítěz, nejlepší jedinec ze tříd otevřené, vítězů a mladých, popř. šampionů.

Na národních výstavách může být udělen titul nejlepšímu jedinci plemene BOB (Best of Breed), ten je vybrán z vítězů všech tříd (fen i psů) (Karpfová, 1999).

Viz příloha obrázek č. 5

V roce 2011 se konala také první světová výstava pražských krysaříků. Přilákala do Prahy na Žofín mnoho majitelů a obdivovatelů krysaříků z celé Evropy. Tato světová výstava byla spojena i s historickým průvodem a královskou cestou Prahou, které se účastnilo asi 50 příznivců plemene, aby si připomněli oblíbenost tohoto malého psíka – pražského krysaříka – již Karla IV. nebo Rudolfa II. Cesta vedla od Orloje na Pražský hrad (Anonym, 2011).

9 BONITACE

Bonitace je odbornou chovatelskou činností, která na základě poznatků o exteriérových a povahových vlastnostech jedince, ale i jeho nedostacích a vadách v porovnání s platným standardem a je vodítkem pro výběr chovných párů. Úplné absolvování bonitace je základní podmínkou pro zařazení bonitovaného jedince do chovu. Bonitace pořádá výhradně Klub a to buď samostatně, nebo při příležitosti některé z výstav. Bonitace se mohou zúčastnit jedinci s platným průkazem původu, případně zájemci o zařazení do pomocného registru. Bonitace se provádí od stáří 12 měsíců psa i feny. Jedinec musí absolvovat alespoň jednu výstavu (ve věku více než 9 měsíců) se zadanou známkou alespoň velmi dobrá u psa a dobrá u feny. Majitel psa před bonitací doloží vyšetření patel případně jiné vyšetření požadované pro uchování schválené členskou schůzí nebo doporučené během roku na základě návrhu orgánů Klubu a střešních organizací (KPPPK, 2012).

Viz příloha obrázek č. 6

10 DĚDIČNOST BAREV U PRAŽSKÉHO KRYSAŘÍKA

U plemene pražský krysařík byly dosud uznány pouze barvy černá s pálením (černotříslová – tzv. black and tan) a žlutá (plavá).

Dnes už ale dle standardu tohoto plemene uznáváme barevné rázy černá s pálením, hnědá s pálením a též její zesvětlené varianty až po barvu žlutou neboli plavou. Dále pak nově také merle a červená.

10.1 Zbarvení srsti u plemene pražský krysařík a jeho genetické založení

U pražského krysaříka je zbarvení černé s pálením dominantní nad žlutým a též i nad hnědým s pálením. Ale u červeného zbarvení, které nese gen *Ay* je dominantní barva červená nad černou s pálením, která se v tomto případě stává recesivní.¹⁰

U potomstva se znaky prosazují na úkor znaků jiných, některé jsou dominantní a některé recesivní (Procházka, 2005).

Nejvýznamnější roli v dědičnosti zbarvení hrají lokusy A, B, K a E.

Dle B. Dalzella je „A“ lokus hlavním determinantem barvy srsti po celém těle, „B“ lokus podmiňuje hnědé zbarvení srsti psa a barvu čenichu, pysků a očních víček. Lokus „E“ je zodpovědný za černé masky.

10.1.1 Zbarvení černé s pálením

Zbarvení černé s pálením (černotříslové, tzv. black and tan) je u pražských krysaříků nejrozšířenější.

Pálení je červené – syté, nejžádanější je tmavočerné, ostře ohraničené. Vyskytuje se nad očima, na tvářích, pod krkem, na záprstí předních tlap, na tlapách, na vnitřní straně zadních

¹⁰ (Dostál et Horák, 2009: Dědičnost červené barvy a plášťové pokrytí. [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-krysarik.cz/index.php?id=222>)

běhů a pod kořenem ocasu; na předhrudí tvoří dva stejnoměrné, navzájem oddělené trojúhelníky (standard plemene).

Intenzitu pálení ovlivňují polygeny rufus. Jejich vliv je nezávislý na vlastní expresi pálení. Výskyt pálení je pod kontrolou alely a^1 , to znamená, že jen homozygoti a^1a^1 mají pálení (Dostál, 2007)

Barva černá s pálením je z hlediska genetiky brána jako dominantní. Při spojení dominantně černých homozygotů (tzn., že jsou geneticky založeni jen pro černou barvu) budou ve vrhu štěňata pouze dominantní černé barvy (Čerešňáková et Nosek, 2009).

Tedy pro potomstvo dvou dominantních homozygotů bude vypadat následovně:

$a^1a^1BBDDEE \times a^1a^1BBDDEE$ tudíž, všichni jedinci budou černí se žlutými znaky (Dostál et al., 2004).

A je alela umožňující dvojí zbarvení, tedy černá (na většině těla) a na místech určených standardem žlutá/červená (nad očima, na tvářích, pod krkem...atd.)

Na barvu černou s pálením působí základní geny B , D a E (Dostál, 2007).

Viz příloha obrázek č. 7

10.1.2 Zbarvení žluté (plavé)

Tato barva se v chovu zatím vyskytuje málo často než by si většina z nás chovatelů přála.

Žlutá barva je u pražského krysaříka recesivní. Dle Mendelových zákonů dědičnosti dominance a recesivity je tedy barva černá s pálením dominantní (potlačující) a žlutá barva recesivní (ustupující) (Čerešňáková et Nosek, 2009).

Alela e je recesivní – potlačený a podřízený vůči alele E (nadřazené a převládající) a jedinci jsou tímto vždy žlutí, jelikož u homozygotů ee je zabráněno tvorbě pigmentu v srsti (Dostál et al., 2004).

Dva malé geny ee způsobí, že efekt dvou dominantních černých genů BB je překryt a vznikne žlutá barva srsti, protože alela e způsobuje neprůraznost tmavé barvy (Čerešňáková et Nosek, 2009).

Jedinci se žlutým (plavým) zbarvením srsti dávají při vzájemném spojení vždy jen potomstvo stejné, tj. žluté zbarvení srsti: $a^f a^f e e \times a^f a^f e e = a^f a^f e e$ (všichni jedinci budou žlutí) což znamená, že toto potomstvo vzniklo spojením dvou recesivních homozygotů (Dostál et al., 2004).

Viz příloha obrázek č. 8

10.1.3 Zbarvení hnědé s pálením

U hnědého zbarvení je geneticky více komplikovaný model dědičnosti než černá/žlutá barva. Genetické principy na bázi B-dominantní černá a e-recesivní žlutá. K pochopení vzájemných poměrů dědičnosti hnědé barvy je třeba proniknout do následujících složitějších genetických principů:

B - značí černou barvu s pálením

b - značí hnědou barvu s pálením

E - značí průraznost tmavé barvy

e - značí neprůraznost tmavé barvy

(Čerešňáková et Nosek, 2009).

Viz příloha obrázek č. 9

10.1.4 Zbarvení červené

Červené barva srsti je výsledkem phaeomelaninové pigmentace (S. M. Schmutz, 2006).

Červení pražští krysařici jsou vlastníky genu Ay, který omezuje tvorbu černého pigmentu. Mohou být založeni buď Ayat (červený jedinec s vlohou pro černou barvu s pálením) nebo Ayay. Pražští krysařici černí s pálením jsou vlastníky genu at, který je ke genům Ay recesivní a je tedy příčinou pálených znaků (Dostál, 2007).

Ve vrhu štěnat černých s pálením se nemůže narodit štěně červené (Dostál et al., 2004).

V chovu by mělo docházet ke spojování psů červených a černých s pálením málo, červené potomstvo totiž poté může vykazovat příměs černých chlupů. U červených jedinců je příměs dobře viditelná a postižitelná a proto budou jistě v chovu vždy upřednostněni psi co nejčistší barvy, u jedinců černých s pálením je působení genů

malého účinku prakticky nezjistitelné (černá příměs v černé srsti není vidět), proto zde není možnost selekce. Příměs černých chlupů tedy opravdu pochází od černých zvířat (Dostál, 2007)

Viz příloha obrázků č. 10

10.1.5 Zbarvení merle

Zbarvení merle, neboli grošování je vlastně dvojitá pigmentace v barevných plochách. Není to strakatost, grošování je výsledek heterozygotního stavu v genu M, který je dominantní k jednotnému zbarvení mm (Dostál, 1995).

Homozygoti MM mají všichni bílé nebo téměř bílé zbarvení. Grošování je snadněji pozorovatelné na tmavé pigmentaci než na zbarvení světlém (Dostál, 2007).

Grošování může být typu černé grošování, modré s pálením a grošování (což se vyskytuje u pražského krysaříka) a žluté grošování (Dostál, 1995).

Viz příloha obrázků č. 11

10.1.6 Zbarvení modrá s pálením, lila

Zbarvení je na principu genu D „dilution“ (rozředění, zeslabení, zesvětlení). Gen D kontroluje normální hustotu granulí v chlupu a je dominantní nad alelou d, gen d kontroluje řídké rozvrstvení granulí v chlupu (dilution) a je recesivní k alele D (Dostál, 2007).

Pokud ředíme barvu černou s pálením (BB nebo Bb) vznikne potomek modrý s pálením (BBdd nebo Bbdd). Pokud ředíme barvu hnědou s pálením (bb) potomek bude lila s pálením (bbdd) (Böhmová, 2009).

Jedinci barvy lila s pálením mohou mít mnoho odstínů stejně jako kterákoli jiná barva. Od myši šedi, přes stříbrnou, hnědavou, namodralou.

Kdyby byly jakékoli pochyby, dá se prokázat isabela barva pokusným křížením s jedincem hnědým s pálením. Pokud se tam vyskytne štěně černé s pálením, je zřejmé, že testovaný jedinec není barvy isabela s pálením. Potomci isabelových psů ve spojení s partnerem hnědým s pálením totiž mohou být pouze isabela s pálením, hnědí s pálením, nebo žlutí (v genetické

řadě černá s pálením). Na rozdíl od psů modrých s pálením, kteří mohou mít ve spojení s hnědými s pálením i potomky černé s pálením (Böhmová, 2009).

Viz příloha obrázků č. 12

10.2 Dědičnost zbarvení srsti

10.2.1 Černá s pálením/žlutá

Gen v lokusu E je zodpovědný za černé zbarvení. Dva dominantní homozygoti EE x EE dají potomstvo zase jen černé s pálením čili EE. Přenáší na další generace tedy jen černou barvu s pálením.

Dominantní černý homozygot ve spojení se žlutým dá pouze černá štěňata, všechna budou přenášet recesivní žlutý gen. Naopak žlutý pes spolu se žlutým nedá nikdy černá štěňata. Pes, který má gen pro černou barvu, bude vždy černý (Čerešňáková et Nosek, 2009).

Pokud zvolíme spojení dvou recesivních homozygotů ee x ee dostaneme potomstvo zase ee – tedy žluté zbarvení srsti a tito potomci opět mohou přenášet jen žlutou barvu.

Ze spojení heterozygota, čili jedince, který je černý s pálením, ale nese gen pro žluté zbarvení, a dominantního homozygota se narodí pouze černá štěňata, budou to tedy buď heterozygoti, nebo černí dominantní homozygoti a to 50:50.

Žlutá bbee - genotyp (ee) nedává možnost vyjádřit tmavou barvu a v kombinaci se dvěma hnědými geny vyústí ve světlejší - tedy žlutou barvu.

Žlutá Bbee - dva geny ee znamenají neschopnost vyjádřit tmavou barvu, i když pes nese dominantní gen B pro černou barvu a malé b pro hnědou barvu a proto bude žlutý. Při spojení se psem nesoucím gen velké E se mohou narodit černá nebo hnědá štěňata (Dostál et al., 2004)

Žluté BBee - dva malé geny ee způsobí, že efekt dvou dominantních černých genů BB je překryt a vznikne žlutá barva srsti.

10.2.2 Červená x plášt'ové pokrytí

Ve vrhu, v kterém jsou štěňata černá s pálením, se nemůže narodit červené štěně (ani spojením jedinců modrých, žlutých či isabela jedinců), ale zato spojením dvou červených heterozygotů Ayat dostaneme 25 % štěňat černých s pálením atat, 50 % štěňat červených s vlohou pro černou s pálením Ayat a 25 % štěňat červených homozygotů AyAy.

Zatímco ze dvou červených jedinců může vzejít jedinec černý s pálením (za předpokladu že oba rodiče jsou heterozygoti Ayat), ze dvou jedinců černých s pálením nikdy nemůže vzejít jedinec červený. Neexistuje heterozygot na červenou barvu (ani modrý, ani hnědý, ani žlutý). Červené štěně musí mít vždy jednoho z rodičů červeného (Dostál, 2007).

Závěr: Při chovu je důležité, aby chovatel znal genetické založení svých chovných jedinců s černým zbarvením se žlutými znaky s jedincem žlutým (plavým), jelikož i pes se zbarvením srsti černá s pálením může být heterozygotní a nese tímto i barvu žlutou.

Různé barvy jsou u pražských krysaříků dnes hodně žádané a poptávka je především po žluté, hnědé s pálením a dalších barevných rázech.

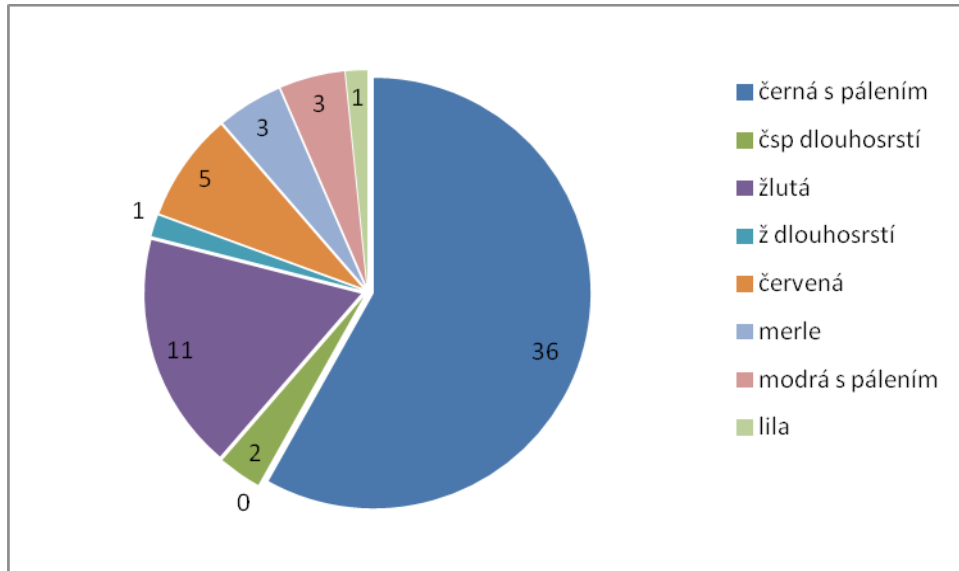
Ze členské schůze, která se konala dne 23. 3. 2010, a které jsem se zúčastnila, byly uvedeny barvy ve všech odchovaných vrzích za rok 2009:

133 psů a 160 fen ve 117 vrzích z toho:

- 38 jedinců černých s pálením (z toho 2 dlouhosrstí)
- 5 červených
- 12 žlutých (z toho 1 dlouhosrsté)
- 3 merle
- 3 modrá s pálením
- 1 lila

Počet narozených štěňat za rok 2009 rozdělených dle barev

Počet narozených štěňat za rok 2009 rozdělených dle barev							
černá s pálením	čsp dlouhosrstí	žlutá	ž dlouhosrstí	červená	merle	modrá s pálením	lila
36	2	11	1	5	3	3	1

Moje chovná stanice vlastní momentálně 5 krysaříků, 4 feny a 1 psa, všechny černé s pálením.

Z toho však jedna fena Arenka je heterozygot (vlastní i gen pro žlutou barvu), jedna fena a pes nesou geny pro černou s pálením, hnědou s pálením i žlutou barvu.

Mně se zatím bohužel nepodařilo, aby se v mých vrzích narodilo štěně v barvě jiné, než černé s pálem, i když se o to snažím a v mém chovu už kolují geny pro žlutou barvu i hnědou s pálením. Doufám však, že se mi tento cíl někdy v budoucnu povede.

11 KLOUBNÍ VADA – LUXACE ČEŠKY

Luxace česky (pately) je onemocnění kolenního kloubu. Luxace je vykloubení česky (pately) z fyziologické polohy na vnitřní či vnější stranu kolenního kloubu. Jedná se o abnormální zakřivení vazů upínajících se na česku (patelu). Luxace pately (patellar luxation) se vyskytuje jak u velkých tak u malých plemen psů. Způsobuje bolestivost při zátěži a pohybu.

11.1 Popis luxace

Luxace, vymknutí, vykloubení je kloubní zranění, při kterém se kloubní spojení dostane ze svého normálního postavení. Léčba by měla být prováděna odbornou osobou a to co nejdříve, jelikož po delší době dochází v postiženém místě k otokům (Naxera, 1991).

11.1.1 Symptomatologie

U mediální luxace pately existují čtyři stupně luxace pately, které byly stanoveny na základě uvedených nálezů, z kterých byla postupně zpracována klasifikace – klasifikace podle Singletona (Arthurs, 2006).

Stupeň 1: habituální luxace pately, při které pes občas zvedá postiženou končetinu, patelu lze při vyšetření snadno luxovat prsty a pokud se pustí, sama se vrátí zpátky do kladky.

Stupeň 2: habituální luxace pately, při které pes kulhá, zvedá postiženou končetinu častěji než u stupně 1, patela snadno luxuje hlavně při rotaci končetiny, Tuberositas tibiae je dekována maximálně 30 ° mediálně od kраниokaudální roviny, v případě této mediální luxace, drží pes hlezno jako „holub“ naopak pes s laterální luxací hlezno drží jako „tuleň“.

Stupeň 3: stacionární luxace pately, kladka je mělká a patela se dá reponovat manuálně, po uvolnění ale znovu luxuje. Tuberositas tibiae 30-60°, pes se o končetinu může opírat a drží tak koleno v semiflexi tj. při extenzi (flexi) dojde k addukci hlezna.

Stupeň 4: stacionární luxace pately: kladka je mělká jako při stupni 3 nebo chybí úplně a s patelou nelze manuálně hýbat, tuberositas tibie je 60-90°, pes končetinu nese ve vzduchu a poskakuje (Svoboda, 2001).

Kolenní kloub je stabilizován malou kůstkou ve tvaru elipsoidu, ke které se upínají svaly a vazy (Naxera, 1991).

11.1.2 Etiopatogeneze

Luxace pately může být buď mediální, nebo laterální, častější je luxace mediální, v klinické praxi se s mediální luxací setkáváme u 75 – 80 % případů.

Mediální luxací česky trpí více malá či trpasličí plemena psů (Thengchaisri, 2006) tudíž i pražský krysařík.

Faktory, které se podílejí na vzniku luxace, jsou genetická predispozice, nadměrná fyzická zátěž, poruchy tvorby a dozrávání kolagenních struktur kloubů atd. (Pavlík, 2008).

I výživa má vliv na vývoj skeletu, studie s použitím diety s vysokým obsahem vápníku prokázaly, že vysoká hladina Ca způsobuje poruchy při tvorbě kostí. To činí kostru zranitelnější na mechanické vlivy (Lonský, 2006).

11.1.3 Mediální luxace pately

Vrozená luxace postihuje malá a trpasličí plemena jako jsou pražský krysařík nebo také trpasličí pudl, jorkšírský teriér, čivava, bostonský teriér. Častěji se setkáváme s postiženými fenami než se psy, poměr je 1,5:1. U velkých plemen se setkáváme s mediální luxací pately u akita – inu, labradorského retrívra, huskyho a malamuta (Svoboda, 2001).

Mediální luxace pately je spojena s anatomickými abnormalitami postižení pánevní končetiny (mělká kladka, mediální dislokace – crista tibiae, mediální rotace tibiae atd.) (Gibbons, 2006).

Toto onemocnění se vyvinulo vlivem estradiolu na vytvoření mělké kladky s následnou mediální dislokací česky (Svoboda, 2001).

Získaná luxace neboli traumatická, kdy bývá příčinou trauma kolenního kloubu (Arthurs, 2006).

11.1.4 Diagnostika

Při provádění klinického vyšetření mediální luxace česky sledujeme stabilitu pately v obou směrech, torzi a úhlení končetiny, možnost hýbání s patelou, polohu pately. Pokud chceme dobře zvolit vhodnou terapii pro léčení luxace česky je nejdůležitější diagnostickou pomůckou rentgenologické vyšetření, které nám ukazuje změny na kostním podkladu kolenního kloubu (Svoboda, 2001).

Diagnostika laterální luxace česky není složitá, diagnóza se stanoví dle ortopedického a rentgenologického vyšetření. Je třeba též zhodnotit osu končetiny a rozsáhlost artrotických změn v kolenním kloubu (Wander, 1999).

11.1.5 Terapie

Mediální luxaci česky stupně 1 se většinou léčí konzervativně tedy analgetiky, chirurgické léčení se provádí při stupni 2, 3 a 4. U mladých jedinců se chirurgickým zákrokem předejde abnormálnímu zatížení a potlačí se rozvoj deformace. U starších psů se zákrokem omezuje rozvoj artrózy (L'Emplatenier, 2002).

Cílem operačního výkonu by měl být přímý, anatomicky a funkčně normální patelární kloub. U většiny psů se luxace česky řeší chondroplastikou či klínovou resekci kladky apod. (Fossum et al., 2002). Důležitá je pooperační péče, kdy by měl majitel psa druhý až třetí den po výkonu s pacientem provádět šetrné pohyby v kolenním kloubu. Po dobu 6 týdnů se doporučuje omezit normální pohybové aktivity psa, tedy by měl být pouze pohyb na vodítku (Harasen, 2006).

Luxace česky (pately) se rozšiřuje spolu s chovem těchto postižených psů. Luxaci se dá předcházet jak výběrovým chovem, v kterém je nutno nastolit přísnější podmínky pro chovné výběrové psy např. uchovněním pouze jedinců s luxací česky do stupně 0/1 či 1/0. Dále se tento problém může regulovat správnou výživou, zdravým, ale ne nadměrným pohybem a pokud možno předejít úrazům, které by mohly později onemocnění luxace česky způsobit.

Musím konstatovat, že mám velké štěstí. V mém chovu se totiž zatím problémy s luxací česky nevyskytly. Moji všichni psi mají výsledky vyšetření luxace 0/0. Jsem velmi ráda, protože zdravotní problémy, ať už jakékoli, jsou u našich čtyřnohých miláčků pro nás majitele a chovatele velkým smutkem a starostí.

Potvrzení luxace česky je dnes součástí dokumentace bonitace a je povinná.

Viz příloha obrázek číslo 13.

12 PÉČE A CHOV

12.1 Péče

Pražský krysařík je plemeno krátkosrsté, tudíž není péče o jeho srst příliš náročná a též úprava není potřeba. Přesto by se však měl alespoň dvakrát do roka koupat. Ke koupání je nejvhodnější vlažná voda a jemné mýdlo. Já osobně používám gelové mýdlo s vyváženým pH, má minimální dráždivý účinek a nealergizuje. Dnes jsou na trhu i speciální šampony pro psy, jsou ale spojené s vyššími náklady. Mýdlo či šampon je důležité pořádně opláchnout dostatečným množstvím vody. Po koupeli je vhodné psa důkladně vytřít a nechat vyschnout.

Součástí pravidelného ošetřování je i čištění uší. Před zákrokem tamponem je třeba do zvukovodu nakapat čistič uší a mnutím docílit jeho co nejhlubší proniknutí. Zvukovod psa je velmi citlivý a proto by se při koupání psa mělo dbát na to, aby se voda do uší nedostala.

U malých plemen se také často pečuje o oční spojivku. Pro každodenní ošetření je vhodná borová voda (Procházka, 2005). Krysaříkům snadno přerůstají drápky, což je způsobeno malou hmotností a nedostatkem pohybu po tvrdém podkladu. Pokud se drápky pravidelně nestřihají, protáhne se uvnitř rohoviny nerv a krevní vlasečnice. Při krácení přerostlého drápku pak dojde ke krvácení. Já celé své smečce stříhám drápky každý druhý měsíc. Pozornost musíme věnovat malému psíkovi, jak při letních vedrech, aby nedošlo k přehřátí, tak i v zimních mrazech, aby drobné tělíčko neprochladlo. Já proto své psy oblékám do oblečků, ne však kvůli image, ale kvůli chladu a zimě, aby nenastydli. Nechci však, aby zchoulostivěli, proto je oblékám, jen když je sníh nebo větší mráz tj. pod 0 °C a netrávíme venku zbytečně dlouhý čas. Velkým nebezpečím jsou jedovatí hadi. Pro krysaříka bývá uštknutí téměř vždy smrtelné. Také vosí či včelí žihadlo je pro tak malého psa nebezpečné. Pokud však dojde k bodnutí je vhodné místo ochladit. Je také možné, že zvíře projeví šok, nebo se projeví alergická reakce. Mé zkušenosti jsou v tomto ohledu veliké, jelikož bydlíme v sousedství s chovateli včelstev. V mé chovatelské stanici je bohužel jedna fenka, která je silný alergik na včelí a vosí štípnutí, projevuje se silným otokem a v případě bodnutí musíme neprodleně vyhledat veterinárního lékaře, předtím však sami aplikujeme injekci prednisonu. U konkrétně této feny se alergie projevuje i na očkování, ať už kombinovaných vakcín tak i vztekliny a jiných očkovacích látek.

Další hrozbou jsou dravci. Krysařík je tak malý, že si jej dravec snadno splete s kořistí (Kholová, 1999).

12.2 Výživa

Výživa je základem všeho. Ovlivňuje ať už negativně nebo pozitivně především zdravotní stav jedince, ovlivňuje i jeho vývoj, srst a celkovou kondici. Zde je nutné dbát na rozdílnou energetickou potřebu a vydatnost krmiva v jednotlivých fázích vývinu a věku zvířete. Výživa by měla korespondovat s předpokládanou energetickou potřebou.

Existují tři možnosti krmení. Klasické krmení, tj. hovězí, rybí, drůbeží maso s přílohami, což jsou ovesné vločky, rýže, těstoviny, zelenina, mléčné výrobky..., průmyslově vyráběná kompletní krmiva ve formě granulí nebo konzerv a využití obou těchto možností. Pražský krysařík patří mezi trpasličí plemena, u nichž je obecně potřeba energie na kilogram hmotnosti výrazně vyšší než u plemen středních a velkých. Doporučuje se tedy i dospělé psy krmit dvakrát až třikrát denně. Přístup k vodě je nutný ad libitně.

Já osobně se přikláním k průmyslovým krmivům, ale neodsuzuji ani domácí vyvářku. Naši psi jsou zvyklí především na granule, ale za to špičkové kvality Hill's a pro zpestření jim cca jednou za týden uvaříme nějakou tu dobrotu v podobě kuřecího masa s rýží a mrkví, či těstovinami a vejcem apod. (Macků, 1999).

Někdy mají krysaříci problémy s trávením, trpí na průjmy a na záněty střev, na zvracení či jiné obtíže spojené s trávením. Je lepší stravu příliš neměnit a krmit jen to, na co jsou daní psíci zvyklí.

U jedné své fenečky Bibi jsem bohužel měla tu čest setkat se s onemocněním portosystemického zkratu jater. Projevy zpočátku nebyly žádné, proto je velmi těžké tento problém poznat. Jednoho dne se však projevil rovnou neurologické příznaky bez předchozího varování (předchozích jakýchkoliv příznaků). Z vyšetření všech odběrů krve se zjistil tento stav jater a od té doby byla Bibince nastolena přísná dieta v podobě speciálních granulí. Neplechu v této věci páchají jakékoli bílkoviny, takže se jich pes musí co nejvíce vyvarovat.

12.3 Výchova

Základní výcvik je užitečný pro majitele i psa a to proto, aby psík mohl s námi chodit na procházku na vodítku, přišel na přivolání nebo usedl na povel. Normální zdravý pes, se kterým začneme pracovat a věnujeme se mu, si na celý život osvojí to, co ho naučíme.

Výchova je nutná, i když chováme psa pouze pro radost. Krysařík má pro výchovu dobré přirozené i získané předpoklady: je přirozeně inteligentní, bystrý, vnímavý i pro mazlení a nošení v náručí. Výchova k čistotnosti má u krysaříka jednu výhodu. Jeho loužičky a hromádky jsou tak malé, že se snadno umístí na noviny, hadřík, kočkolit nebo plenku. Nejtěžší je, aby psík pochopil, co se od něj žádá. Vše ostatní je důslednost a vytrvalost. Krysařík je hlídač a hlásí každého cizího štěkotem. Proto i dle mých zkušeností s několikaletou praxí s krysí smečkou nemá chovatel či majitel více krysaříků žádné páky k odnaučení hlasitého a hysterického štěkotu.

Základní povely jako sedni, lehni, zůstaň, ke mně – se krysařík velmi dobře naučí.

Chceme-li krysaříka vodit na veřejných místech je potřeba jej zvykat na okolí.

Povaha krysaříka se však nehodí pro lidi cholerické a agresivní, pro malé děti, které jsou příliš živé, pro chlubily, kteří by chtěli psa co možná nejmenšího pro parádu, pro obchodníky chovající psy na výdělek, pro lidi s nedostatkem času, pro lidi nestabilní a netrpělivé. Avšak pro toho, kdo chce svůj čas věnovat křehoučkému psímu tělíčku s povahou psa a dětskou myslí, s malými nároky na prostor, potravu a úpravu srsti, pro toho je pražský krysařík ideální. (Karpfová, 1999)

12.4 Chov

Od začátku evidence je celkem zapsáno 4107 pražských krysaříků. V roce 1994 bylo zapsáno 148 štěňat, v roce 2007 počet vzrostl na 255 a v posledních letech je zapisováno okolo 300 štěňat.

Chov pražských krysaříků se většinou obejde bez jakýchkoli komplikací. Před krytím si vybíráme krycího psa, nebo se lze poradit s poradcem chovu, který pak také vystavuje krycí list. Krytí nejčastěji probíhá v bytě majitele krycího psa. Svázání trvá několik minut až desítek minut, je to individuální. Dle mých zkušeností bylo u mých fen při krytí svázání se psem 15 minut, ale i pouhá minuta. Někteří chovatelé volí jako jistotu zabřeznutí překrytí (např. obden). Ode dne nakrytí (překrytí) za 30 dní můžeme březost potvrdit či vyloučit. K tomu

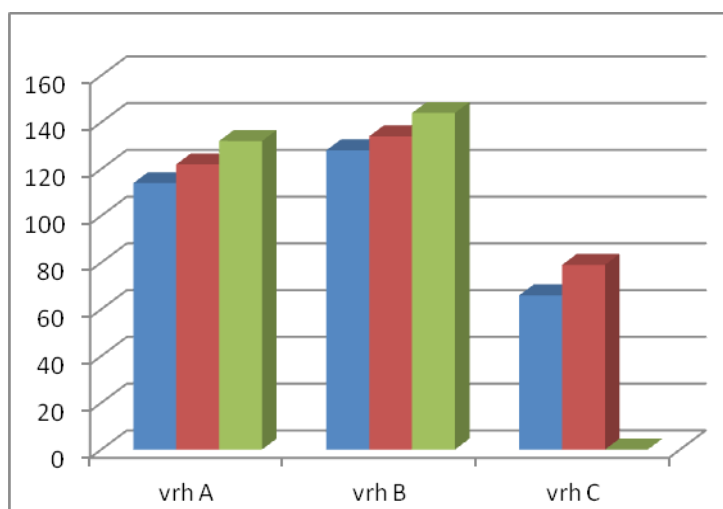
nám napomáhá většinou veterinární lékař. Nejjednodušší metodou, kterou využívám i já ve svém chovu je sonografické vyšetření. U krysaříků, jelikož je to miniaturní rasa, lze i snadno poznat počet štěňat. Březost trvá 58 – 67 dní (obvykle 63 dní), také podle počtu štěňat. Čím více štěňat, tím se doba porodu krátí. Feny rodí bez problémů avšak menší počet štěňat (2 - 3) a jsou svědomitými matkami. I přesto je během porodu a následné péče dohled majitele nezbytný, řekla bych až nutný. V některých situacích při komplikovaném porodu, jako je například špatná poloha štěňat (tzv. hřbetní poloha, kdy se štěně tlačí do krčku hřbetem napřed, nebo také zvrácená hlavička – štěně se tak tlačí do krčku zvráceným krkem napřed) se musí práce ujmout veterinární lékař a nejlepším, v tuto chvíli nezbytným řešením, je chirurgické vybavení štěňat (Kholová, 1999).

Pozor na poporodní eklampsii, která vzniká v důsledku enormního výdaje minerálních látek do mléka, kterým jsou kojena štěňata. Dochází ke snížení krevních hladin minerálních látek a tím k dráždění centrálního nervového systému. (Naxera, 1991)

Štěně pražského krysaříka mívá při narození hmotnost kolem 85 g. V mých vrzích však tato porodní váha značně kolísala dle rodičky. Viz graf porodní váhy.

Porodní váhy štěňat (vrhů A, B, C) chs Viola Odorata v gramech

Porodní váhy štěňat chs Viola Odorata v gramech		
vrh A (3štěňata)	vrh B (3štěňata)	vrh C (2štěňata)
114	128	66
122	134	79
132	144	0

Poznámka: Fena Meggie, která měla vrhy A, B má hmotnost 2,7 kg, druhá fena z chovu Arenka váží 1,8 kg – i to ovlivňuje porodní váhu štěňat a následný genetický vývoj a váhu v dospělosti narozených štěňat.

Štěňata od narození zhruba do 3. týdnů věku sají mateřské mléko a poté se začínají přikrmovat. Moje nejosvědčenější příkrmy jsou krupicová kaše, tavený sýr, tvaroh s vaječným žloutkem a cukrem, později vařené mleté hovězí nebo vepřové (hovězí je lepší, libovější) maso se zeleninou či těstovinami nasekanými na drobno atd. Do krmení postupně přidávám namáčené granule, aby si štěňata zvykla.

V 6. týdnu probíhá první očkování. Je mnoho druhů vakcín např. Duramone, Eurican, Vanguard. První očkovací látka je proti parvoviroze, psince, parainfluenze, infekční hepatitidě, koronaviroze – liší se dle druhů vakcín. V druhém očkování už je navíc leptospiróza. Já mám nejlepší zkušenosti s vakcínou Vanguard – jelikož na ní bylo v mém chovu nejméně alergických reakcí.

Proti vzteklině se očkuje vakcínou Rabisin od 3 měsíců věku štěněte. U krysaříků bych osobně doporučila až od půl roku.

Očkování kombinované proti nemocem tak proti vzteklině se očkuje každoročně a zaznamenává se do očkovacího průkazu nebo do EU průkazu zvířat. Tento průkaz je povinen zařídit chovatel.

Před prodejem štěňat je nutné ještě požádat o tetovací čísla (čísla zápisu) a štěňata buď natetovat (do podkolenní řasy) nebo načipovat. Já volím vždy čipování. Poslední povinností chovatele je domluvit se s poradcem chovu na kontrole vrhu, kde se zaznamenává do protokolu o vadách či jiných odchylkách narozených štěňat. Průkaz původu se poté zasílá novému majiteli psa.

Viz příloha obrázek číslo 14.

Viz příloha obrázek číslo 15.

13 CHOROBY

Zmínit se chci o nemocech a zdravotních problémech, které postihují zejména pražské krysaříky.

Problém pohybového aparátu činní hlavně luxace česky, o které informuji v kapitole o dědičných chorobách a genetice. Dnes už se vyšetření luxace požaduje i k bonitaci, což je dle mého názoru skvělý pokrok ke zlepšení zdravotního stavu v chovu.

Zlomeniny. Nejčastěji bývají postiženy kosti záprstní a kosti předloktí, což je kost loketní a vřetenní. Způsobeny jsou většinou vyskočením psa z náručí, seskokem z pohovky nebo přišlápnutí nohy psa botou.

Nemoci zubů a dásní jsou velkým problémem u všech trpasličích plemen psů, u kterých dochází ke zvýšenému ukládání zubního kamene, což má za následek nejen větší zápach z ústní dutiny, ale také rozvoj paradentózy (Macků, 1999).

Zánět dásní je též spojen se stomatitidou, se zubním kamenem, s infekcí, možná i hypovitaminózou vitamínu B (Černošek et al., 1979).

Fontanela je nezkostnatělá část kosti lebeční – kosti temenní a čelní, kde přetrvává měkký vazivový základ kosti. Je to zdravotní vada, s kterou se štěně již rodí. V malém rozsahu fontanela zmizí do několika týdnů, měsíců až roka. Však ta o větším průměru nezarůstá a tím vzniká riziko poškození mozku při běžném životě psa. Fontanela je dědičně založené onemocnění (Macků, 1999).

Pro správnou funkci pohlavního ústrojí psa je nezbytné, aby obě varlata sestoupila plně do šourku. K sestupu dochází hned po narození, může však být zpožděn až o několik týdnů či měsíců. V případě, že jedno nebo obě varlata nesešoupí z dutiny břišní do šourkového vaku, hovoříme o monarchismu respektive kryptorchismu. Tato nedostatečnost je geneticky podmíněna a vylučuje postižené jedince z chovu (Naxera, 1991).

Kryptorchismus může být získaný nebo vrozený. K získanému kryptorchismu může dojít u mladého psa, u kterého sice varlata sestoupila do šourku, ale nedošlo k úplnému uzavření přechodu z tříselného kanálu do šourku. Jestliže takový pes prodělá nějaký silný stresový nebo skokový zážitek, dojde k poruše upevnění varlete v šourku a to proskočí zpět do dutiny břišní. To jsou případy štěňat, která byla při kontrole vrhu a prodeji naprosto v pořádku,

ale v dospělosti se jeví jako kryptorchidi. Bohužel jde o nevratnou změnu. Kryptorchismus vrozený je recesivně dědičný. To znamená, že je nesen recesivním genem k. U feny se nikdy neprojeví. Jedinec s dvěma velkými KK (dominantní homozygot) je naprosto zdravý, má obě varlata. Jedinec Kk (heterozygot) je navenek zdravý, varlata má obě, ale je přenašečem kryptorchismu. Zjistit se to nijak nedá, pouze krytím. Jedinec kk (recesivní homozygot) je navenek kryptorchid, v šourku má jedno nebo žádné varle. Tento by neměl být k chovu použit vůbec (Čtyroká, 2002).¹¹

¹¹(Čtyroká Jana, MVDr., 2002: Kryptorchismus. [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-krytarik.cz/index.php?id=225>)

14 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo bližší seznámení s plemenem pražský krysařík, jeho chovem v praxi a kompletně zmapovat problematiku dědičných chorob, zbarvení a dalších aspektů souvisejících s chovem plemene, jak v České republice, tak v zahraničí.

Nejvíce prostoru ve své práci jsem věnovala barevným rázům pražského krysaříka a jejich dědičnosti, potom také onemocnění, které je u tohoto plemene dosti rozšířené, luxaci čéšky. Téma bakalářské práce jsem si vybrala, protože sama pražské krysaříky chovám. Chov jsem založila před 7 lety a za tu dobu jsem odchovala 3 vrhy štěňat. Pražský krysařík, ale i jakékoliv jiné plemeno psa a všechny ostatní zvířata, by se měli chovat s láskou a něhou, s cílem zlepšení zdravotního stavu, povahových vlastností, exteriéru. Moje zkušenost je bohužel taková, že dnešní chovy jsou vytvořeny spíše za cílem finančně vydělat na štěňatech a dle mého názoru by si měli tito lidé uvědomit i podstatu chovu z etického hlediska.

Krysařík je psíček malý, ale s velkým srdcem. Úměrné nároky, rozumná míra předvídané starostlivosti a rozvíjený intelekt zajistí všem, kteří by si chtěli krysaříka pořídit, podivuhodné kouzlo po dlouhou dobu jejich společnéhožití.

15 PŘÍLOHY

Fotografie: 7. 5. 2011 Královská cesta pražských krysaříků v historických kostýmech a propagace první světové výstavy pražského krysaříka.

Foto: Tereza Fialová

Obrázek 1, Rafík - první pražský krysařík v naší rodině – rok 1952

Foto: rodina Strnadova

Breed not recognized by the FCI

Plamen
Breed

ČESKOMORAVSKÁ KYNOLÓGICKÁ UNIE
člen Fédération Cynologique Internationale - FCI

PRŮKAZ PŮVODU PSA
PEDIGREE

Českomoravská kynologická unie
Jankovcova 53/c, 170 00 Praha 7

Pražský krysařík
Pražský krysařík

Jméno a chovatelská stanice
Name and the Kennel Name

Číslo zápisu
Reg. Nr.

Pohlaví
Sex

Datum narození
Born

Chovatel
Breeder

ARENKA
Viola Odorata

N Reg/PK/2865/07 /11

Fena/Female

04.12.2007

Tereza Fialová, Dobručice 32
282 01 Český Brod

263898109230740 CZE 2

Tetovací číslo
Tattoo/Chip

2865

Barva srsti
Colour

Černá s pálením

Druh srsti
Hair

krátká

Potvrzení plemenné knihy / Stud Book

Vystavil / Issued

Simona Hrabčová

Dne / Date

15.09.2008

Podpis chovatele / Breeder's Sign.

<p>KIMMI Maskot Bohemia</p> <p>N Reg/PK/1997/05/05</p> <p>Šluta 22.0 cm</p> <p>Český šampion Vítěz speciální výstavy Krajský vítěz Vítěz třídy Výborný</p>	<p>EMYLEK z JERIC</p> <p>N Reg/PK/1105/97/99 černošluta</p> <p>Český šampion Slovenský šamp krásy Sk BOB Národní vítěz Vítěz SR</p> <p>AMÁLKA od Horského potoka</p> <p>N Reg/PK/1245/98/00 šluta</p> <p>CAC SR Oblastní vítěz Vítěz třídy Výborný</p>	<p>DASTY Dantana</p> <p>N Reg/PK/756/95/96 černošluta</p> <p>výborný</p> <p>AZALKA z JERIC</p> <p>N Reg/PK/769/95/97 černošluta</p> <p>Optim Jun, Prim Jun, 2x CAJC, Vítěz třídy, výborný</p> <p>DASTY Dantana</p> <p>N Reg/PK/756/95/96 černošluta</p> <p>výborný</p> <p>AJKA Chilikův odkaz</p> <p>N Reg/PK/781/94/98 šluta</p> <p>CAC, Výborný</p>	<p>ČIK od dvou čápů ČLP/PK/RG/494/94, Výborný</p> <p>EMILKA z cukru ČLP/PK/RG/472/94</p> <p>BUCEFAL z Vyšehradského podhradí ČLP/PK/RG/537/94, CAC</p> <p>ELINKA z Milíčova lesa ČLP/PK/RG/491/95, R CAC</p> <p>ČIK od Dvou čápů ČLP/PK/RG/494/94, Výborný</p> <p>EMILKA z Cukru ČLP/PK/RG/472/94</p> <p>FLÍČEK z Milíčova lesa ČLP/PK/RG/492/95</p> <p>MIKI Modrý syenit ČLP/PK/RG/559/95, Velí naděje</p>
<p>MEGGIE</p> <p>P Reg/PK/132/07/04/07</p> <p>černá s pálením</p>			

Breed not recognized by the FCI

Číslo zápisu
Reg. Nr. N Reg/PK/2865/07 /11

Jméno psa
Name and the Kennel Name

ARENKA
Viola Odorata

Výstavy (Shows)		Majitel (Owner)	
Datum	Místo a druh	Datum	Jméno, adresa a PSC
7.6.2007	MEZIMORAVSKÁ VÝSTAVA PSŮ CACIB - PEI LITOMERICE 24. - 25. 5. 2007		Tereza Fialová Dobručice 32 Český Brod 282 01
2.04.08	Česká národní výstava psů Výstava psů VN 3		
2.8.08	DOG SHOW PRAHA VN 3		
6.9.08	INTERDOG BOHEMIA MVP - FCI Mladá Boleslav		
28.8.08	INTERDOG BOHEMIA MVP - FCI Mladá Boleslav		

Tuto část vyplňuje rozhodčí exteriéru, pracovník výstavní kanceláře nebo plemenná kniha.

Výsledky zkoušek (Tests)					
Datum	Místo	Druh	Výsledná známka	Počet bodů	Věchní rozhodčí

Tuto část vyplňuje rozhodčí výkonu.

Breed not recognized by the FCI

Číslo zápisu
Reg. Nr. N Reg/PK/2865/07 /11

Jméno psa
Name and the Kennel Name

ARENKA
Viola Odorata

Majitel (Owner)		
Datum	Jméno, adresa a PSC	Podpis
	Tereza Fialová Dobručice 32 Český Brod 282 01	Fialová

Tuto část vyplňuje chovatel nebo majitel.

Ostatní záznamy (Others)		
Datum	Záznam (bonitace, choroba, zdravotní záznamy...)	Bazilka a podpis
18.12.2008	Pozouzení luxace čelky	MVDr. Roman Skála C.K.V. 1004 VETERINÁRNÍ KLINIKA NA HRÁDKŮ 5, 28 00 PRAHA 2 tel: 24923177, 0006 264605
15.09.2011	PREREGISTRACE	

Mikročip: _____

Tuto část vyplňuje poradce chovu, plemenná kniha, veterinární lékař.

TENTO PRŮKAZ JE ÚŘEDNÍ LISTINOU A JEHO PADĚLÁNÍ, ÚPRAVY NEBO ZNEUŽITÍ JE TRESTNÉ. PRŮKAZ PŮVODU JE PLATNÝ SE TŘEMI UVEDENÝMI PODPISY: PLEMENNÁ KNIHA, CHOVATEL, MAJITEL. www.cmku.cz

Obrázek 2, Průkaz původu pražského krysaříka Arenka Viola Odorata N Reg

ČESKOMORAVSKÁ KYNOLOGICKÁ UNIE
člen Fédération cynologique internationale - FCI

ČMKU **POMOCNÝ REGISTR**
(osvědčení o zápisu do registru ČMKU)

203098100205555 3 cze

P Reg. /PK/ **132/07/04**

Plemeno: **Pražský krysařík** Tetování: **Pražský krysařík**

MEGGIE

Jméno a chov. stanice:

Pohlaví: **fena** Datum narození: **03.11.2004**

Druh srsti: **krátká** Barva: **černá s pálením**

Echovetel: **Tereza FIALOVÁ**

Adresa: **Nechanická 12 Praha 4**

PSČ: **142 00** Podpis: *Tereza Fialová*

Vystaveno dne: **12.11.2007**

Vystavil a podpis: **Libuše Pečená**

Plomenná kniha ČMKU

Razítko: 1

Průkaz původu je úřední listinou a jeho zadání, úpravy nebo zneužití jsou trestné. PP je platný se dvěma uvedenými podpisy: PK a chovatel.

Obrázek 3, Průkaz původu psa Meggie P Reg

Posudkový list

INTERDOG BOHEMIA Mezinárodní výstava psů FCI neuznaná plemena - CAC Mladá Boleslav Výstavní den : 28.8.2010 Katalogové číslo : 49	Plemeno: Pražský krysařík černý s pálením Pohlaví: Fena Třída: otevřená Jméno: ARENKA VIOLA ODORATA Zápis: CMKU/NREG/PK/2865/07 Majitel: Fialová Tereza	Narozen: 4.12.2007
---	--	---------------------------

Výstavní posudek

2,5 letá fena správného rám e, ušlechtilá hlava, tmavé oko, nůžkový skus, uši správně nasazené i nesené, prostorný hrudník, rovná hřbetní linie, ocas správně nasazen i nesen, úhlení končetin v pořádku, pravidelný pohyb

Rozhodči mu zadal známku	pořadí	titul
výborný	1	CAC

 podpis rozhodčího
Petr Řehánek (Cz)
 judge FCI

Obrázek 4, Posudkový list z Mezinárodní výstavy psů v Mladé Boleslavi

KLUB PRÁTEL PSŮ PRAŽSKÝCH KRYSAŘÍKŮ				BONITAČNÍ KARTA PRO PRAŽSKÉ KRYSAŘÍKY		Místo a datum bonitace: 29.3.2009 RADOTÍN		Váha: 160 Kohoutková výška: 21 Délka těla: 64 Šíře předhrudí: 8	
Jméno: ARENKA		Jméno otce: Kimmi Maskot Bohemia		Chovatelská stanice: Viola Odorata		Zapsán: 1997/03/05		Hloubka hrudníku: 10/18	
Pohlaví: fena		Bonitační kód:		Narozen: 4.12.2008		Jméno matky: Meggie		Délka hlavy: 11	
Zapsán: 2865/07		Zapsána: 132/07/04/07		Výstavní ocenění: výborná		Bonitační kód:		Délka mozkovny: 4	
Vyšetření pately:		Jméno a adresa majitele:		Vyšetření pately:		Jméno a adresa chovatele:		INDEXY	
Jméno a adresa chovatele: Tereza Fialová		Tereza Fialová Doubravčice 32 282 01 český Brod tel. 724263929 mail-fialka.T@centrum.cz		Výška / délka:		Hloubka hrudníku / výška v kohoutku:		Délka nosní partie / délka hlavy:	

BARVA SRSTI		E. POČET ZUBŮ		Hrubá 4		Dlouhý hřbet 4		O. POHYB	
I. Černá s pálením		Úplný 1		Delší na celém těle 5		Dlouhá bedra 5		Typický, pravidelný	
II. Hnědá s pálením		Chybí řezáky I 2		Delší za ušima 6		Přestavěný 6		Nepravidelný	
III. Žlutá (plavá)		Chybí P1 3		Dlouhá 7x		Silné klene hřbet a bedra 7x		Mírně vázaný	
IV. Modrá s pálením		Chybí P2 4		Lysivost hlavy 8		Strmá, krátká záď 8		Vázaný vpředu	
V. Srnčí (červená) x		Chybí P3 5		Lysivost těla 9		Vystouplé křížové kosti 9		Vázaný vzadu	
A. CELKOVÝ VZHLED		Chybí M 6		Lysivost uší 10		L. HRUDNÍ KONČETINY		Krátký chod	
Typický 1		Chybí více než 5 zubů 7		CH. PIGMENT		Normální postoj 1		P. POVAHA	
Netypický 2		Vyšší počet 8		Dělený hrudní znak 1		Vybočené lokty 2		Klidná, nebojácná	
Malý pod spodní hranici 3x		ZUBY – HORNÍ ČELIST		Nedělený hrudní znak 2		Vbočené lokty 3		Nervózní	
Jemný 4		Řezáky – vlevo I1, I2, I3		Neúplně pigment. nos 3		Sbíhavé 4		Agresivní, kousavý	
Příliš jemný 5		- vpravo I1, I2, I3		Světlé znaky 4		Rozbíhavé 5		plachý	
Velký nad horní hranici 6x		Špičáky – vlevo C		Světlé znaky až do běla 5		M. PÁNEVNÍ KONČETINY		x = vyřazující vada	
Hrubý 7		- vpravo C		Tmavé znaky 6		Normální postoj, správné			
Příliš hrubý 8		Premoláry		Znaky chybí 7		úhlení 1			
B. POHLAVNÍ VÝRAZ		- vlevo P1, P2, P3, P4		Bílá skvrna nad 1 cm ² 8		Úzký postoj 2		Doplňující poznámky:	
Výrazný 1		- vpravo P1, P2, P3, P4		Velká bílá skvrna na hrudi 9x		Široký postoj 3			
Nevýrazný 2		Moláry – vlevo M1, M2, M3		Bílé skvrny na končetin. 10x		Sudovitý postoj 4			
Kryptorchid 3x		- vpravo M1, M2, M3		Prokvetlost – viz. pozn. 11		Strmý postoj 5			
Monorchid 4x		F. OKO		Světlé drápky 12		Rozbíhavý postoj 6		Výsledný kód:	
C. HLAVA		Tmavé až černé 1		Černý horní pysk 13		N. OCAS			
V rámci standardu 1		Hnědé 2		Celá černá hlava 13x		Vysoko nasazený 1			
Pinčí 2		Světle hnědé 3		Celá hnědá hlava 14		Níže nasazený 2			
Jabkovitá 3x		Žluté až dravčí 4		Hnědý horní pysk 15		Výše nasazený 3			
Hrubá 4		Příliš vypouklé 5		I. KRK		Nízko nasazený 4			
Znatelný stop 5		Úzké 6		V rámci standardu 1		Chybně neseny 5			
Méně znatelný stop 6		G. UCHO		Krátký 2		zálomek 6			
Neznatelný stop 7		Pevné, postavené		Silný 3					
Týlní hrbol 8		ve tvaru „V“ 1		Dlouhý 4					
Fontanela 9x		Malé 2		Příliš dlouhý 5					
D. SKUS		Dlouhé 3		Chybně neseny 6					
Nůžkový 1		Krátké 4		J. HRUDNÍK					
Těsný nůžkový 2		Široce nasazené 5		V rámci standardu 1					
Volný nůžkový 3		Poloklopené 6		Nad loket, mělký 2					
Nepravidelný 4		Těžce klopené 7x		Ploché, úzký 3					
Kleštový 5		Měkké 8		Široký, sudovitý 4					
Předkus 6x		H. SRST		K. TRUP					
Podkus 7x		Krátká, hustá 1		V rámci standardu 1					
Čelist slabá 8		Krátká, řídká 2		Měkký hřbet 2					
Čelist ustupující 9		Příliš jemná 3		Klenutý hřbet 3					

Bonitační komise: Petr Řehánek ing. Zuzana Horáková Zuzana Machálková Jiří Štěcha Jana Hrbková		Posuzovatel: Petr Řehánek	
Majitel potvrzuje svým podpisem převzetí bon. karty Jméno majitele (tiskovým p Tereza Fialová			
Podpis majitele: Fialová			

Obrázek 5, Bonitační karta pražského krysaříka

Obrázek 6, Pražský krysařík - černý s pálením (Bibi Viola Odorata)

Foto: Miluše Böhmová, 2010 (Bonitace Milovice v Podkrkonoší)

Obrázek 7, Pražský krysařík – barva žlutá (plavá) (Kimmi Maskot Bohemia)

Foto: Hruškovi – chovatelská stanice Čekanka

Obrázek 8, Pražský krysařík – barva hnědá s pálením (Vigo Spero Meliora)

Foto: Simona (<http://www.spero-meliora.cz/novinky2011.html>)

Obrázek 9, Pražský krysařík – barva červená (<http://www.prazsky-kryсарik.cz/articles/barvy/cervenata.jpg>)

Obrázek 10, Pražský krysařík – barva merle Šiva z Etaru (o tuto barvu se zasloužil MVDr. Petr Macků)

Foto: foto k bonitaci K. Burešová, M. Černá, J. Mikulenková, M. Piprová (<http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=137>)

Obrázek 11, Pražský krysařík – barva modrá s pálením

Foto: pí. Šimlíková, chs Amareus (<http://www.celysvet.cz/chovatelska-stanice-prazsky-kryсарik-casanova-modry-samet.php>)

Potvrzení o vyšetření na luxaci česky (patelly)

Posuzovatel: MVDr. Roman Skala

Potvrzuji, že jsem provedl a posoudil stupeň luxace česky (patelly) u psa

Plemene: Pražský krysářík

Pohlaví: fena

Datum narození: 4.12.2007

Barva: černá s pál.

Jméno a chovná stanice: Arenka Viola Odorata

Tet.číslo (číslo čipu): 203098100230740

Adresa majitele: Tereza Fialová, Doubravčice 32, Český Brod

Nacionálně souhlasí s údaji v průkazu původu, do kterého bylo potvrzeno provedené vyšetření

Datum: 18.12.2008

Podpis majitele:

Výsledek vyšetření / stupeň postižení – podtrhnout:

Pravá končetina: 0 1 2 3 4

Levá končetina: 0 1 2 3 4

Tímto vyšetřením potvrzuji, že pes je/ není postižen luxací česky (patelly)

Datum: 18.12.08

Podpis posuzovatele:

MVDr. Roman Skala
Č. KV: 3969
VETERINÁRNÍ KLINIKA
NA HRÁDKU 8 128 00 PRAHA 2
tel.: 24923717 0606 264615

Razítko:

Proti výsledku posouzení se můžete odvolat do třiceti dnů od doručení tohoto nálezu k prezidentovi odvolací komise Klubu posuzovatelů vrozených ortopedických vad Komory veterinárních lékařů České republiky na adresu: Prof. MVDr. Alois Nečas PhDr., Veterinární a farmaceutická univerzita, Palackého 1-3, 612 42 Brno

Obrázek 12, Potvrzení o vyšetření luxace česky (důležitý dokument k bonitaci)

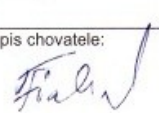
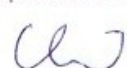
KLUB PŘÁTEL PSŮ PRAŽSKÝCH KRYSARIKŮ V ČR

PROTOKOL O KONTROLE VRHU

* 0002

Výpis z chovatelského řádu – bod 62

Klub je oprávněn požadovat na chovateli odstranění závad, které při kontrole vrhu byly zjištěny. Nezastihne-li poradce chovu fenu i všechna št v péči chovatele nebo na jím ohlášeném místě, případně odmítne-li chovatel poradci chovu prohlídku místa ustájení feny se štěňaty, považuje se skutečnost za porušení tohoto chovatelského řádu. Stejně porušení tohoto chovatelského řádu představuje jednání chovatele, které neumožní při chovu nebo jinému kontrolnímu orgánu provést řádnou kontrolu vrhu. V případě, že chovatel toto nezajistí, vystavuje se riziku, že vrh nebude za kontrolu vrhu poradcem chovu se provádí na náklady chovatele.

Chovatelská stanice: VIOLA ODORATA				
Chovatel: T. MALOVÁ		Bydliště: DOUBRAVICE 32, JEPKA BRD		
Kontrola vrhu dne: 30.7.09		Členský příspěvek zaplacen dne: 1/09		Poplatek za vystavení KL zaplacen dne: POSUDNA
Údaje o matce				
Jméno: MEGGIE		Výsledek vyšetření pately: 0/0		
Bonitační kód: /		Poslední předchozí vrh – datum: 2007		
Výstavní ocenění: VYBORNA				
Údaje o otci				
Jméno: FALCO z ANALETNY ZAHADKY		Výsledek vyšetření pately:		
Bonitační kód:				
Výstavní ocenění: JEPKA PAMPION				
Vrh písmeno: B				
Narozeno dne: 27.5.09				
psů: 4		z toho mrtvě nagezeno		uhynulo
fen: 1				
celkem: 3				
krytí: bez problému /		s problémy		inseminace
průběh porodu: bez problému /		s komplikacemi		přítomnost veterináře
kondice feny: /		eklampsie:		ANO NE
ustájení vrhu: V RYTE CHOVATELŮ		vyrovnanost vrhu:		
Jména štěnat	BORECEK	BUJEFAL	BIBI	
Pohlaví	P	P	F	
Tetovací čísla	3297	3298	3299	
Porodní váha/gramů:	134	128	144	
Váha při kontrole vrhu:	1100	1100	1000	
Barva	B+T	B+T	B+T	
Druh srsti (hustá, řídká)	HUSTÁ	HUSTÁ	HUSTÁ	
Znaky (syté, světlé)	PYTE	PYTE	PYTE	
Ocásky (kupírované nekupírované)	NEKUP.	NEKUP	NEKUP	
Uši (vztyčené, klopené, poloklopené)	VZTYČENÉ	VZTYČENÉ	VZTYČENÉ	
Skus (nůžky, kleště, podkus, předkus)	NŮŽKY	NŮŽKY	NŮŽKY	
Fontanela	NE	NE	NE	
Kýla	NE	NE	NE	
Varlata	OBE	OBE	/	
Paspárky	NE	NE	NE	
Kondice štěnat	VYBORNA	DTTO	PPTO	
Celkový výraz	YPICKY	DTTO	DTT	
Jiné vady – zranění:	/	/	/	
Poznámky:				
Podpis chovatele: 		Razítko poradce chovu: KLUB PŘÁTEL PSŮ PRAŽSKÝCH KRYSARIKŮ V ČR		Podpis poradce chovu:

Rozdělovník: 1x poradce chovu, 1x hlavní poradce chovu, 1x chovatel, 1x centrální evidence

Obrázek 13, Protokol o kontrole vrhu (vrh B – Viola Odorata) vyhotovený poradcem chovu při kontrole vrhu

ŽÁDANKA

O ČÍSLA ZÁPISU
O TETOVACÍ ČÍSLA

Číslo vydává:
Plemenná kniha ČMKU
Jankovcova 53/c
170 00 Praha 7

Razítko klubu:

Plemeno: PRAŽSKÝ KRYSARŮK
Ráz a barva:

zápisové tetovací číslo	jména štěňat (do 15-ti znaků včetně mezer)	P/F	Datum narození	Rodiče
3927	CLIF	P		Otec (jméno, chovatelská stanice, zkratka plemenní knihy a číslo zápisu)
3928	CIRRA	F		V160 SPERO MELIORA 32 52/091
5-08 011			196	
			2011	Matka (jméno, chovatelská stanice, zkratka plemenní knihy a číslo zápisu)
				ARENKA VIOLA ODORATA 2865/07
Název chovatelské stanice:				VIOLA ODORATA
Jméno a adresa chovatele včetně PSC:				TEREZA FIALOVÁ DOUBRAVČICE 32 282 01 ČESKÝ BROD
Upozornění:				Zádanou posílá chovatel na shora uvedenou adresu ve stáří 3-4 týdny věku štěňat. Pokud nemáte dosud chráněný název chovatelské stanice, uveďte "zažádáno". V záznamu uveďte nejprve psy - abecedně, potom feny - abecedně. ČMKU předáčí čísla do 10 dnů po doručení žádanky a odešle zpět chovateli.

Obrázek 14, Žádanka o čísla zápisu

16 POUŽITÁ LITERATURA:

- ANONYM, 2005: Květy č. 22, s. 27
- ANONYM, 2011: nedělní Blesk 8. května 2011, číslo 19, ročník 20, str. 6
- ARTHURS, et al., 2006: Complications associated with corrective Surgery for patellar luxation, Veterinary Surgery, 2006, 35, 6, s.559-566
- ARTHURS, et al., 2007: Patellar luxation as a complication of surgical intervention in dogs, Veterinary and komparative orthopaedics and traumatology, 2007, s. 204-210
- BRINKER, PIERMATTIE et FLO'S, 2006: Handbook of small animal Orthopedics and fracture repair (four edition). - nakl.Medicus veterinarius 2006, s. 562-582
- ČERNOŠEK A., MVDr. et al., 1979: Léčení drobných zvířat, veterinární lékaři radí. - státní zemědělské nakladatelství, ISBN: 07-096-79 – 04/50, s. 430
- DALZELL B., 1997: Canine Coat Color - Inheritance and Appearance (coat colors and coat color inheritance in dogs) with an emphasis on Colors in Borzoi [online].
Publikováno: 21.8.1997, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z:
<http://www.borzoi.com/coat.color/coat.color.html>
- DOSTÁL J., Ing., 2007: Genetika a šlechtění plemen psů. - DONA, České Budějovice, s. 17-46, ISBN 978-80-7322-104-1, s. 261
- DOSTÁL J., Ing., 1995: Chov psů a genetika v kynologické praxi. - DONA, s. 68-81, ISBN 80-85463-58-X
- DOSTÁL J., Ing., KARPFOVÁ C., KHOLOVÁ H. et MACKŮ P, MVDr., 2007: Pražský krysařík monografie psích plemen. - OTTOVO naklad. divize CESTY, Praha, s. 25-30, ISBN 80-7181-231-5, s. 80
- FOSSUM, HEDLUND, HULS, JOHNSON et SEIM, 2002: Small animal Surgery. - nakl.Mosby medius, s. 379
- FUKS, 1903: Všecky druhy psů slovem i obrazem.
- GIBBONS, et al., 2006: Patellar luxation in 70 large dogs, Journal of small animal practice. - s. 3-9
- HARASEN et GREG, 2006: Patellar luxation: Pathogenesis and surgical correction. - Canadian veterinary journal – revue veterinaire canadienne, 2006, s. 1037-1039
- L'EPLATTENIER, MONTAVON, 2002: Patellar luxation in dogs and cats.- Vol s. 292-298

- LONSKÝ Z., MVDr., 2006: Dysplazie a luxace Pes přítel člověka č. 11/2006, s. 10 + 12/2006, s. 10
 - NAXERA V., MVDr., 1991: Pes a domácí lékař. - Vyd. Praha: Studio Macht, s. 79 ISBN 80-86115-07-0
 - PAVLÍK M., MVDr., 2008: Dysplazie kyčelního kloubu a luxace česky. Psí sporty č. 04/2008, s. 94-96
 - PROCHÁZKA Z., 2005: Chov psů. - PASEKA, Praha, s. 94-106, ISBN 80-7185-768-8
 - SMRČKOVÁ L., 2011: Svět psů 7/2011 str. 19
 - SVOBODA et al., 2001: Nemoci psa a kočky. - Vyd. Brno: Noviko, a.s., s. 1488-1492 a s. 1360-1363
 - THENGCHAISRI, et al., 2006: Retrospective study of patellar luxation in dogs. - Proceedings of the Kasetsart University Annual Conference, s. 427-433
 - TICHÁ V., 2010: Kynologická příručka pro rozhodčí, chovatele a vystavovatele. - Nakl. Dona s.r.o. České Budějovice, s. 10, 49, 81, 120, ISBN: 978-80-7322-140-9, s. 141
 - WANDER, et al., 1999: Cartilage changes in dogs with surgically treated medial patellar luxation., s. 183-187
-
- BÖHMOVÁ M., 2009: Barva Fawn neboli v překladu Lila či Isabela - ředěná barva [online]. Publikováno: březen 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-krytarik.cz/index.php?id=41>
 - ČEREŠŇÁKOVÁ E. et NOSEK J., 2009: Dědičnost barev – černá, hnědá a žlutá [online]. Publikováno: červenec 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-krytarik.cz/index.php?id=220>
 - ČMKU, 2011: Mezinárodní kynologická federace [online] Publikováno: 27. 12. 2011, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Mezin%C3%A1rodn%C3%AD_kynologick%C3%A1_federace
 - ČTYROKÁ J., MVDr., 2002: Kryptorchismus. [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-krytarik.cz/index.php?id=225>
 - DOSTÁL J. ET HORÁK F., 2009: Dědičnost červené barvy a plášt'ové pokrytí [online] Publikováno: září 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-krytarik.cz/index.php?id=222>

- DOSTÁL ET KOPEČKOVÁ, 2009: Co chybí pražskému krysaříkovi k uznání FCI. [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=91>
- IGOR HROZNATA ADAMOVIČ, 2009: Historie. [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=2>
- KOPEČKOVÁ E., 2009: Kdo to byl Ing. Jan Findejs [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=104>
- SCHMUTZ SHEILA M., 2006: Genetics of Coat Color and Type in Dogs [online]. Publikováno: 26. 8. 2006, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z <http://homepage.usask.ca/~schmutz/dogcolors.html>
- STANDARD pražského krysaříka, 1980. [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=3>
- TICHÁ V., 2009: Založení Mezinárodní asociace pražských krysaříků (IAPK) [online] Publikováno: 2009, [cit. 2010-11-1]. Dostupné z: <http://www.prazsky-kryсарik.cz/index.php?id=31>